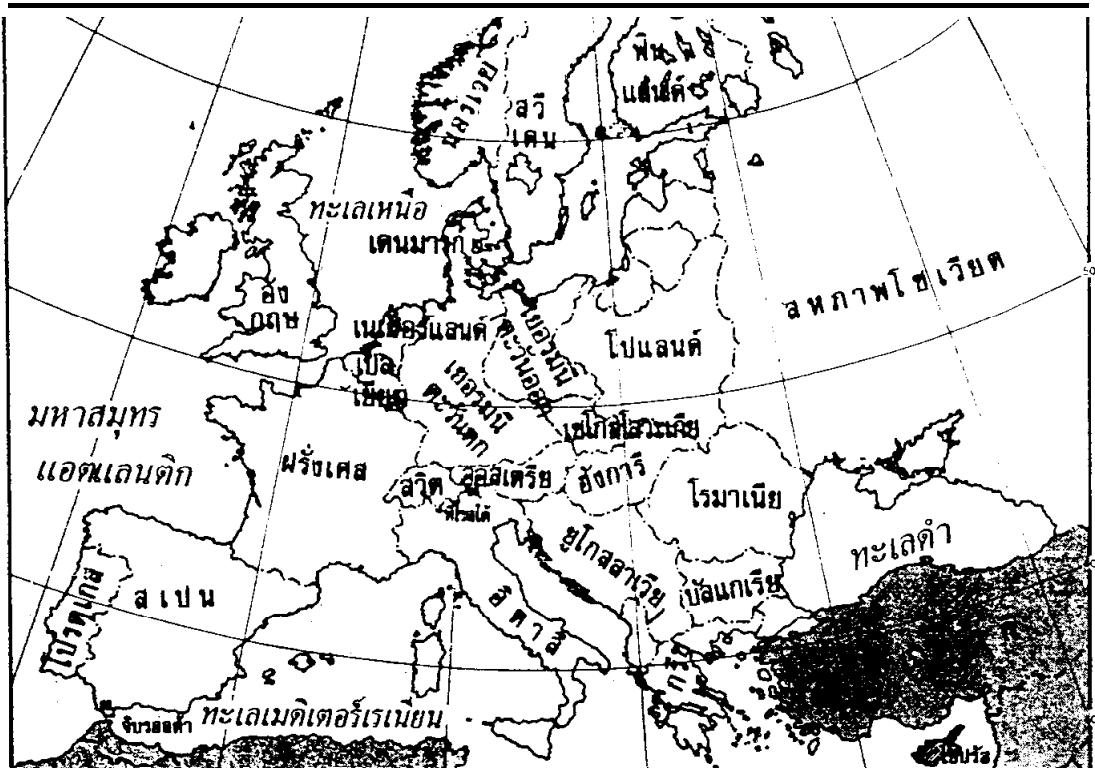

บทที่ 3

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นพฤติกรรมอีกรูปแบบหนึ่ง ของการดำเนินการทางการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และอาจกล่าวได้ว่าเป็นรูปลักษณ์เฉพาะตัวของโลกยุคปัจจุบัน

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของภูมิภาคยุโรปตะวันตก

แผนที่แสดงกลุ่มประเทศยุโรป

1. องค์การสนธิสัญญาแอลเคนติกเหนือหรือนาโต้ (The North Atlantic Treaty Organization หรือ NATO) องค์กรนาโต้เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน ค.ศ. 1949 ในตอนแรก มีสมาชิกเพียง 12 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา แคนาดา อังกฤษ ฝรั่งเศส นอร์เวย์ เบลเยียม

เนเชอร์แลนด์ ลักเซมเบอร์ก อิตาลี เดนมาร์ก ไอซ์แลนด์ และปอร์ตุเกส ต่อมาจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นอีก 3 ประเทศ คือ ประเทศกรีซและตุรกีเข้าเป็นสมาชิกเมื่อปี ค.ศ. 1952 และประเทศสาธารณรัฐเยอรมันหรือที่เรียกว่าเยอรมันตะวันตก ได้เข้าเป็นสมาชิกด้วยปี ค.ศ. 1955

วัตถุประสงค์ขององค์การนาโต้ คือ การร่วมมือเพื่อการป้องกันร่วมกันของประเทศสมาชิกทั้งหมด โดยถือว่าการรุกรานของชาติอื่นต่อประเทศสมาชิกเป็นการรุกรานต่อประเทศสมาชิกอื่น ๆ ด้วย

การก่อตั้งองค์การนาโต้เป็นผลกรอบโดยตรงจากการแข่งขัน การแข่งขันห้ามระหว่างประเทศสหราชอาณาจักรกับสหภาพโซเวียต และระหว่างค่ายการเมืองประชาธิปไตยกับค่ายการเมืองคอมมิวนิสต์ องค์การนี้จึงมีกองทัพของตนเอง ครั้งแรกมีกองบัญชาการตั้งอยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส แต่ต่อมาได้ย้ายไปอยู่ที่ประเทศเบลเยียมเมื่อปี ค.ศ. 1967 ตามคำเรียกร้องของฝรั่งเศส

ในการดำเนินงานขององค์การนาโต้ องค์การได้นำมาตรา 51 ของกฎบัตรสหประชาติมาใช้ โดยถือว่า รัฐต่าง ๆ มีสิทธิรวมกลุ่มกันเพื่อป้องกันตนเองและดำเนินการที่จำเป็นได้แต่หันนี้ จะต้องรายงานให้คณะกรรมการมนตรีความมั่นคงแห่งองค์การสหประชาติทราบในทันที และจะต้องยุติการดำเนินการเมื่อคณะกรรมการมนตรีความมั่นคงเริ่มดำเนินการ

องค์การนาโต้มีบทบาทมากในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปี ค.ศ. 1993 ภายหลังจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียตแล้ว ภาระการแข่งขันห้ามทางการเมืองระหว่างประเทศระหว่างสหราชอาณาจักรกับสหภาพโซเวียตได้หมดไป บทบาทขององค์การนาโต้ได้ลดลงแต่ มีแนวโน้มที่จะปรับรูปแบบไปในแนวทางการเป็นองค์การรักษาความสงบในภูมิภาคยุโรปทั้งหมด

2. องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development หรือ OECD) องค์การโօอีซีดี ก่อตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ. 1960 มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก และช่วยเหลือประเทศที่กำลังพัฒนาโดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นประเทศสมาชิกของโօอีซีดี

ประเทศสมาชิกขององค์การโօอีซีดีมีแรกก่อตั้งมีด้วยกันทั้งหมด 20 ประเทศ คือ ไอซ์แลนด์ สาธารณรัฐไอร์แลนด์ เบลเยียม เนเชอร์แลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน เดนมาร์ก ลักเซมเบอร์ก สหพันธรัฐสาธารณรัฐเยอรมัน (เยอรมันตะวันตก) ออสเตรีย สวีเดน ฝรั่งเศส โปรตุเกส สเปน อิตาลี กรีซ ตุรกี แคนาดา และสหราชอาณาจักร และในปี ค.ศ. 1964 ญี่ปุ่นได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสมบทด้วย

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาที่มีชื่อย่อว่า องค์การโօอีซีดีเป็นองค์การความร่วมมือที่พัฒนามาจากองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจของยุโรปหรือโօอีซี (Organization for European Economic Co-operation หรือ OEEC) องค์การโօอีซีเป็นองค์การ

ที่ก่อตั้งเมื่อวันที่ 16 เมษายน ค.ศ. 1948 ครั้งนั้นมีจุดประสงค์เพื่อนำแผนการณ์มาาร์เซล มาใช้ แผนการณ์มาาร์เซลเป็นแผนการณ์ทางเศรษฐกิจที่สหรัฐอเมริกาให้ความช่วยเหลือทางด้าน การเงินในการฟื้นฟูระบบนิยมโลก ซึ่งได้รับความเสียหายอย่างหนักในสงครามโลกครั้งที่ 2 การ พัฒนาเศรษฐกิจประเทศในยุโรปภายใต้การดำเนินงานของโอลีชีบรอลุผลเป็นอย่างดี ความ จำเป็นที่จะต้องมีองค์การโอลีชีจึงหมดไป และประเทศต่าง ๆ ของภูมิภาคยุโรปตะวันตกจึง ร่วมมือกันก่อตั้งองค์การโอลีชีขึ้นแทนในปี ค.ศ. 1960

3. ประชาคมยุโรป (European Communities หรือ EC) ประชาคมยุโรปหรืออีชี หมายถึง องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการเมืองของกลุ่มประเทศภูมิภาคยุโรปตะวันตกจำนวน 3 องค์การด้วยกัน อันได้แก่ ประชาคมถ่านหินและเหล็กของยุโรป (European Coal and Steel Community หรือ ECSC) ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community หรือ EEC) หรือที่รู้จักกันในนามว่าตลาดร่วม (Common Market) และประชาคอมพลังงานปรมาณูยุโรป (European Atomic Energy Community หรือ EURATOM)

ก. ประชาคมถ่านหินและเหล็กของยุโรป ก่อตั้งอย่างเป็นทางการในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1952 สมาชิกแรกเริ่มก่อตั้งองค์การมี 6 ประเทศ คือ ฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน (เยอรมันตะวันตก) อิตาลี เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ และลักเซมเบอร์ก วัตถุประสงค์ของ ประชาคมถ่านหินและเหล็กของยุโรป คือ สถาปนาตลาดเสรีสำหรับถ่านหิน เหล็กและเหล็กกล้า โดยจะจัดข้อกำหนดโดยมีผลเป็นอุปสรรคต่อการค้า เช่น กำหนดภาษี ระบบគุชา เป็นต้น

ข. องค์การตลาดร่วม องค์การตลาดร่วมเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1957 การก่อตั้งองค์การนี้ เป็นผลลัพธ์ของการรวมตัวเริ่จในการทำงานของประชาคมถ่านหินและเหล็กของยุโรป ประเทศ สมาชิกของประชาคมถ่านหินและเหล็กของยุโรปปัจจุบันมี 28 ประเทศ ซึ่งเป็นสมาชิกของประชาคม ถ่านหินและเหล็กของยุโรป ได้แก่ ฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน (เยอรมันตะวันตก) อิตาลี เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ และลักเซมเบอร์ก ค.ศ. 1973 ประเทศสมาชิกขององค์การ ตลาดร่วมมีเพิ่มขึ้นอีก 3 ประเทศ เดนมาร์ก สหราชอาณาจักรหรืออังกฤษ และไอร์แลนด์ ค.ศ. 1979 ประเทศกรีซได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกด้วย และสเปนกับโปรตุเกสเข้าร่วมเป็นสมาชิก ในปี ค.ศ. 1985 องค์การตลาดร่วมจึงมีสมาชิกร่วมเป็น 12 ประเทศ

วัตถุประสงค์ขององค์การตลาดร่วม เพื่อสร้างมาตรการที่จะทำให้สินค้า แรงงาน และ เงินทุน มีการเคลื่อนไหวได้อย่างเสรีในหมู่ประเทศสมาชิก เพื่อสนับสนุนต่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว ก็ได้มีการดำเนินการหลายประการ กล่าวคือ จัดตั้งอัตราภาษีร่วมในระหว่างประเทศสมาชิก

วางแผนนโยบายทางการเงิน ภาษีอากร และการเกษตรร่วมกัน ตั้งกองทุนช่วยเหลือทางสังคม และจัดตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนในยุโรป

ค. ประชาคมพลังงานปرمाणยูโรป ประชาคมพลังงานปرمाणยูโรป มีชื่อย่อว่า ยูโรatom (EURATOM) ก่อตั้งขึ้นโดย 6 ประเทศสมาชิกของกลุ่มประชาคมยุโรปตามสนธิสัญญาแห่งกรุงโรม ค.ศ. 1957 องค์การนี้เริ่มดำเนินงานในเดือนมกราคม ค.ศ. 1958

วัตถุประสงค์ของประชาคมพลังงานปرمाणยูโรป คือการรวมตัวกันของยุโรป ส่วนงานขององค์การ คือ ค่อยดูแลให้มีการร่วมมือกันในการวิจัยทางนิวเคลียร์ ดูแลในเรื่องการใช้พลังงานปرمाणเพื่อสันติ* และดูแลให้มีการประกันความปลอดภัยของประชาชนทั่ว ๆ ไปจากพิษของปرمाण

องค์การทั้งสามที่กล่าวมาข้างต้น คือ ประชาคมถ่านหินและเหล็กของยุโรป องค์การตลาดร่วม และประชาคมพลังงานปرمाणยูโรป ได้เข้ารวมเป็นองค์การเดียวกัน มีชื่อว่าประชาคมยุโรป หรือ อ.ส. ทั้งนี้เป็นไปตามข้อตกลงของประเทศสมาชิก ตามสนธิสัญญาเมื่อวันที่ 9 เมษายน ค.ศ. 1965 จึงนับได้ว่า ประชาคมยุโรปเป็นองค์การที่เกิดขึ้นใหม่ ในการทำงานจะมีหน่วยงาน 4 หน่วยงาน กล่าวคือ รัฐสภา yurope ศาลยุติธรรม คณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร

4. สมาคมเขตการค้าเสรีแห่งยุโรป (European Free Trade Association หรือ EFTA) โดยทั่วไปสมาคมเขตการค้าเสรีแห่งยุโรปจะเป็นที่รู้จักกันในชื่อย่อว่า องค์การเอฟต้า ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1960 กอปรด้วยประเทศสมาชิก 5 ประเทศ คือ ออสเตรีย พินแลนด์ นอร์เเวสต์เดน และสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าโดยสภาพภูมิภาคอยู่ในยุโรปกลาง อย่างไรก็ตาม พิจารณาทางการเมืองระหว่างประเทศ องค์การนี้ถือได้ว่าอยู่ในค่ายประชาธิปไตย หรือค่ายตะวันตก

วัตถุประสงค์ขององค์การเอฟต้า คือความปรารถนาที่จะสร้างเขตการค้าเสรีของสินค้าอุตสาหกรรมในหมู่ประเทศสมาชิก สินค้าอุตสาหกรรมของประเทศสมาชิกจะสามารถเคลื่อนย้ายไปยังประเทศสมาชิกอื่น ๆ ได้โดยเสรี แต่เนื่องจากข้อกำหนดมีสภาพเป็นเพียงมาตรการอย่างกว้าง ขาดมาตรการการบริหารที่แน่นอนและเป็นรูปธรรม ดังนั้นจึงไม่ได้ประโยชน์มากนักจากองค์การเอฟต้า

5. สนับสนุนเศรษฐกิจของกลุ่มนิลเล็กซ์ (Benelux Economic Union) ก่อตั้งขึ้นปลายปี ค.ศ. 1960 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของหมู่ประเทศสมาชิกให้แน่นแฟ้น และเพื่อการมีนโยบายที่สอดคล้องและร่วมกันในทางเศรษฐกิจสังคม การค้า และการเปลี่ยนสินค้าและบริการกับประเทศที่กำลังพัฒนา

*การใช้พลังงานปرمाणเพื่อสันติ อาทิ เพื่อประโยชน์ทางการอุตสาหกรรม การแพทย์และการเกษตร

ภาคีของสหภาพเศรษฐกิจของกลุ่มเบลเจียน มี 3 ประเทศ คือ เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ และลักเซมเบอร์ก

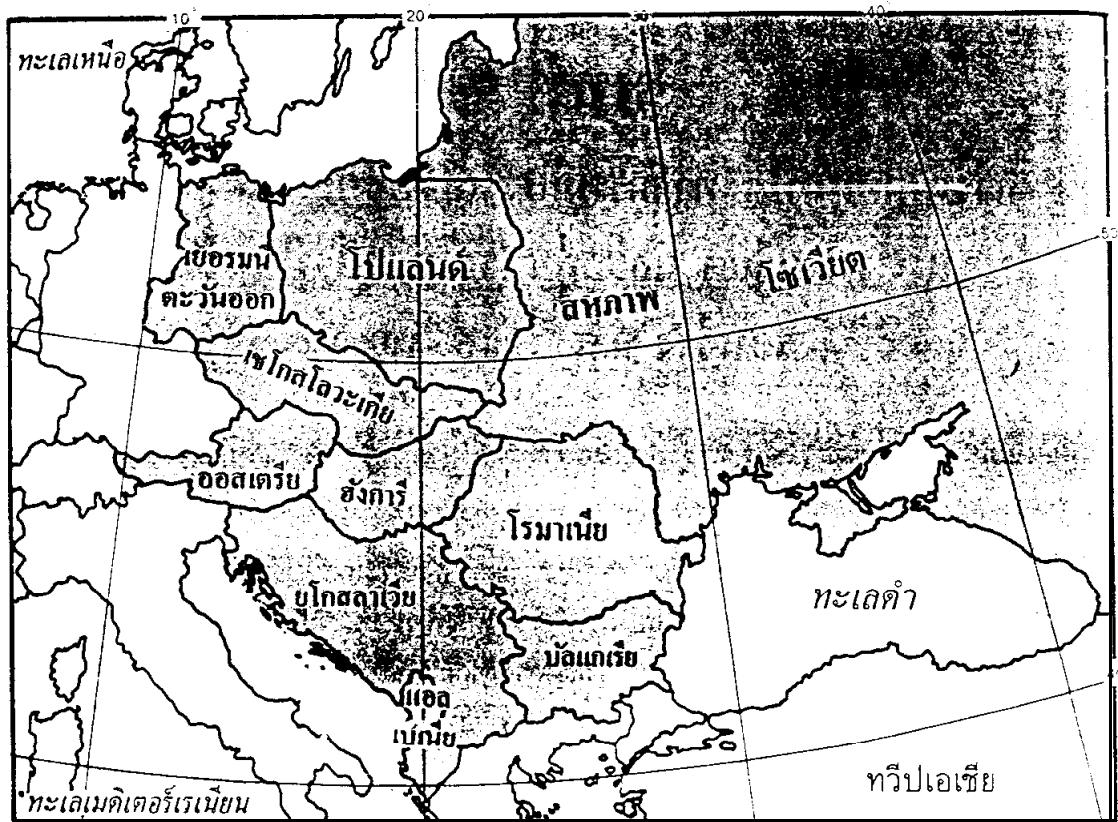
๖. สหภาพยุโรป (European Union) สหภาพยุโรป เป็นการรวมตัวของประเทศในทวีปยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก ความคิดดังกล่าวพัฒนามาจากองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจขององค์การประชาคมยุโรป หรือ อ.ซี. รวมกับความรู้สึกถึงความเป็นรองทางการเมืองระหว่างประเทศของประเทศชั้นนำของยุโรป อาทิ ฝรั่งเศส เยอรมนี หรืออังกฤษ ภาระการเมืองระหว่างประเทศภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมาถูกแบ่งการโดยประเทศอภิมหาอำนาจ ซึ่งในขณะนั้นมีอยู่เพียง 2 ประเทศ คือ สหราชอาณาจักรและสหภาพโซเวียต ประเทศชั้นนำในยุโรปตามที่กล่าวมา ต่างเป็นประเทศที่มีขนาดเล็ก มีขีดจำกัดด้านทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์ แนวความคิดเพื่อรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ในรูปของสหภาพยุโรป โดยจะแข่งขันกับสหราชอาณาจักรหรือสหภาพโซเวียต ก็จะเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

ค.ศ. 1984 สหภาพยุโรปได้รับรองกฎหมายสนธิสัญญาสหภาพยุโรป (Treaty on European Union) ซึ่งในสนธิสัญญาระบุที่จะมีการรวมประชาคมยุโรปในทางการเมืองต่อไป หลังจากนั้น ก็ได้มีการวางแผนข้อกำหนดและกฎเกณฑ์อีกเป็นลำดับ กล่าวคือ ค.ศ. 1987 ได้ประกาศใช้กฎหมายเดียว และกำหนดให้วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1993 เป็นวันที่ประชาคมยุโรป 12 ประเทศ จะเป็นตลาดเดียวทั่วโลกอย่างแท้จริง การเคลื่อนย้ายถ่ายเทของสินค้า การบริการ แรงงาน และทุน จะเปิดอย่างเสรี

ระหว่างวันที่ 10-11 ธันวาคม ค.ศ. 1991 ได้มีการประชุมกันที่เมืองมาสทริกต์ (Maastricht) ประเทศเนเธอร์แลนด์ ที่ประชุมได้บรรลุข้อตกลงเบื้องต้นว่าภายใต้ปี ค.ศ. 1994 ประชาคมยุโรปจะรวมกันทางการเงินและการคลังเป็นหนึ่งเดียวโดยมีอัตราเงินร่วมเพียงสกุลเดียว คือ อ.ซี.ยู. (ECU หรือ European Currency Unit) และต่อจากนั้นก็จะมีการร่วมพิจารณาบูรณาการนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงเป็นหนึ่งเดียวกันต่อไป อย่างไรก็ตาม สนธิสัญญา มาสทริกต์ยังต้องผ่านขั้นตอนการรับรองจากบรรดารัฐสภาของประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ เสียก่อน รูปลักษณ์ที่แน่นอนของสหภาพยุโรปจึงจะเป็นจริงได้

อนึ่ง ปลายปี ค.ศ. 1994 คณะกรรมการเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปได้มีมติรับสมาชิกใหม่อีก 4 ประเทศ ได้แก่ นอร์เวย์ พินแลนด์ สวีเดน และออสเตรีย โดยจะมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1995 หรือต้นปี พ.ศ. 2538 ตั้งนี้จะทำให้ อ.ซี. มีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 16 ประเทศ

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของภูมิภาคยุโรปตะวันออก
การรวมตัวทางเศรษฐกิจและการเมืองของกลุ่มประเทศในภูมิภาคยุโรปตะวันออก
แบ่งพิจารณาออกได้เป็น 2 ระยะ

แผนที่แสดงถึงที่ตั้งของสหภาพโซเวียตและกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก

ระยะที่หนึ่ง เป็นสมัยที่ประเทศในภูมิภาคนี้มีระบบการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจเป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งจะเป็นช่วงเวลาประมาณหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึง การล้มลุกของสหภาพโซเวียตในปี ค.ศ. 1993 องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและ ทางการเมืองสำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้คือ สันักงานข่าวของคอมมิวนิสต์ องค์การ สนธิสัญญาอร์ซอ สถาบันการช่วยเหลือกันและกันทางเศรษฐกิจ ภาพรวมของการรวมตัวกัน

ของกลุ่มประเทศในภูมิภาคยุโรปตะวันออกระยะที่หนึ่งนี้จะเป็นแบบบูรณาการ* ในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่ออำนวยต่อผลประโยชน์ของสหภาพโซเวียต รักษาไว้ซึ่งลัทธิคอมมิวนิสต์ และด้วยเหตุนี้ สมาชิกขององค์กรต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้จะไม่จำกัดเฉพาะประเทศที่อยู่ในภูมิภาคยุโรปเท่านั้น

ระยะที่สอง เป็นช่วงเวลาภายหลังจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียตเมื่อเดือน ธันวาคม ค.ศ. 1993 การรวมตัวทางเศรษฐกิจและการเมืองมีขึ้นเพียงองค์กรเดียว คือ เครือรัฐเอกสาราช

องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการเมืองของกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก จากประมาณสหภาพโลกครั้งที่ 2 จนถึงปัจจุบันมีรายละเอียด กล่าวดังนี้

1. **องค์การคอมинтерน (Comintern)** ก่อตั้งขึ้นปี ค.ศ. 1919 เป็นเวลา 2 ปีภายหลังจาก ที่รัสเซียเปลี่ยนการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบบคอมมิวนิสต์** รัฐบาลสหภาพโซเวียตภายใต้ผู้นำชื่อเลนิน (Lenin) ได้ก่อตั้งองค์การคอมинтерน เพื่อให้เป็นองค์การคอมมิวนิสต์สากล ดำเนินการเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปกครองระบบคอมมิวนิสต์ ในทุก ๆ พื้นที่ของโลก พร้อมกับการดำเนินการก่อความสูงในประเทศนายทุนทั่วโลก

ทว่า เมื่อสหภาพโซเวียตได้เข้าร่วมในสหภาพโลกครั้งที่ 2 โดยเป็นฝ่ายเดียวกับสัมพันธมิตร ประเทศฝ่ายสัมพันธมิตรได้อroxองให้ยุบเลิกองค์การคอมинтерน องค์การนี้ถูกยกยุบเลิกไปในปี ค.ศ. 1943

2. **สำนักงานข่าวของคอมมิวนิสต์ (Communist Information Bureau)** องค์การนี้ มีชื่อเรียกว่าโดยทั่วไปว่าองค์การคอมินฟอร์ม (Cominform) ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1947 เป็นช่วงเวลาที่ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของโลกอยู่ในภาวะสหภาพเย็น ประเทศสหภาพโซเวียตมีความขัดแย้งอย่างรุนแรงกับสหภาพโซเวียต ต่างใช้นโยบายเผชิญหน้ากัน สหภาพโซเวียต ดำเนินนโยบายสักดิ้นการขยายอิทธิพลและการแพร่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์ ตลอดจนสักดิ้นการขยายอิทธิพลและอำนาจของสหภาพโซเวียต รัฐบาลสหภาพโซเวียตภายใต้การนำของสตาลิน (Stalin) จึงได้รื้อฟื้นองค์การลักษณะที่เป็นคอมมิวนิสต์สากลขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง จึงได้เกิดการก่อตั้งองค์การคอมินฟอร์มขึ้น

องค์การคอมินฟอร์มมีลักษณะเป็นสำนักข่าวของค่ายคอมมิวนิสต์ ทำหน้าที่เป็นศูนย์แลกเปลี่ยนประสบการณ์และประสานกิจกรรมต่าง ๆ ของพรรคคอมมิวนิสต์ของประเทศสมาชิก ซึ่งก็ได้แก่ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคยุโรปตะวันออก นอกจากนั้น ยังเป็นองค์การที่ให้คำปรึกษา ปัญหาทางการเมืองและปัญหาอื่นๆ แก่ประเทศสมาชิกอีกด้วย

* "การบูรณาการ" พิจารณาความหมายทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศคือ การที่รัฐอธิปไตยจำนวนหนึ่งเกิดมีความรู้สึกที่จะต้องมีความเกี่ยวข้องระหว่างกัน มีความจำเป็นที่จะต้องพูดคุยซึ่งกันและกัน

**เกิดการปฏิวัติในรัสเซีย ค.ศ. 1917 หลังจากนั้นราชอาณาจักรรัสเซียเปลี่ยนชื่อประเทศเป็น สาธารณรัฐสังคมนิยมสหภาพโซเวียตหรือรัสเซีย

เดือนมีนาคม ค.ศ. 1953 สตาลินสิ้นชีวิต และกลางปี ค.ศ. 1955 นิกิต้า ครุสเชฟซึ่งเป็นผู้นำของสหภาพโซเวียตและเริ่มพูดถึงนโยบายการอยู่ร่วมกันโดยสันติ (Peaceful Co-existence) กับค่ายตะวันตก ซึ่งก็หมายถึงประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นสำคัญ ผลจากการปรับเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศของผู้นำสหภาพโซเวียตนี้เององค์การคอมมิฟอร์มจึงถูกยกเลิกไปในปี ค.ศ. 1955

3. คณะกรรมการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจระหว่างกัน (Council for Economic Mutual Assistance หรือ CEMA หรือ COMECON) องค์การนี้จะรู้จักกันในชื่อว่า องค์การคอมมิค่อน องค์การนี้ก่อตั้งในเดือนมกราคม ค.ศ. 1949 โดยมีสหภาพโซเวียตเป็นแกนนำ สมาชิกแรกเริ่มก่อตั้งมี 6 ประเทศ คือ สหภาพโซเวียต บัลแกเรีย เชโกสโลวากี ยังการ์ โปแลนด์ และโรมาเนีย ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1949 แอลเบเนียได้เข้ามาเป็นสมาชิก* ปีต่อมา ค.ศ. 1950 เยอรมันตะวันออกได้เข้าเป็นสมาชิก หลังจากนั้นได้มีประเทศสัมคมนิยมนอกทวีปยุโรปได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกด้วย คือ มอนโกเลีย (ค.ศ. 1962) คิวบา (ค.ศ. 1972) เวียดนาม (ค.ศ. 1978) ยูโกสลาเวีย (ค.ศ. 1965) ส่วนจีน** และเกาหลีเหนือมีฐานะเป็นผู้สังเกตการณ์ โดยจะมีสิทธิเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานบางหน่วยขององค์การคอมมิค่อนที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง

ประมาณ 10 ปีแรกที่องค์การคอมมิค่อนได้ก่อตั้งขึ้น องค์การนี้เกือบจะไม่มีบทบาทเลย จนกระทั่งกลุ่มประเทศยุโรปตะวันตกได้ก่อตั้ง “ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป” หรือ อ.อ.ซี. ขึ้นในปี ค.ศ. 1958 คอมมิค่อนจึงมีความเคลื่อนไหวอย่างเป็นรูปธรรมขึ้น

4. องค์การสนธิสัญญาوار์ซอ (Warsaw Treaty Organization หรือ Warsaw Pact หรือ WTO) ก่อตั้งขึ้นในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1955 โดยมีสหภาพโซเวียตเป็นแกนนำอีกเช่นกัน สมาชิกประกอบด้วยกลุ่มประเทศในภูมิภาคยุโรปตะวันออกที่ปักครองโดยระบบอุดมมิวนิสต์ สมาชิกก่อตั้งมี 8 ประเทศ คือ สหภาพโซเวียต แอลเบเนีย*** บัลแกเรีย เชโกสโลวากี ยังการ์ เยอรมันตะวันออก โปแลนด์ และโรมาเนีย

องค์การสนธิสัญญาوار์ซอ บางครั้งถูกเรียกว่า องค์การาวอร์ซอ หรือ กลุ่มกติกาสัญญาوار์ซอ จุดมุ่งหมายในการก่อตั้งสืบเนื่องจากความกลัวภัยคุกคามจากกลุ่มประเทศองค์การนาโต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่องานนาโต้ได้รับเยอรมันตะวันตกเข้าเป็นสมาชิกในปี ค.ศ. 1955 กลัวว่าเมื่อยেอรมันตะวันตกทำการติดอาวุธได้แล้วเช่นนี้ (หลังจากที่ถูกปลดอาวุธไปเป็นเวลา 10 ปี ระหว่าง ค.ศ. 1945-1955) เยอรมันตะวันตกอาจกลับเป็นประเทศผู้รุกรานขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง สหภาพโซเวียตกับกลุ่มประเทศในยุโรปตะวันออก ซึ่งเป็นผู้เสียหายโดยตรงจากสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงได้รวมตัวกันก่อตั้งองค์การทางทหารขึ้นมาเพื่อป้องกันภัยดังกล่าว

* แอลเบเนีย ถอนตัวจากการเป็นสมาชิกขององค์การคอมมิค่อนในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1961

** จีนเข้าร่วมในองค์การคอมมิค่อนเฉพาะในช่วงเวลาของ ค.ศ. 1950-1960

*** แอลเบเนีย แยกตัวจากองค์การาวอร์ซอใน ค.ศ. 1968

กลุ่มกติการสัญญาوار์ซอเป็นการร่วมมือทางทหาร และยังมีข้อผูกพันทางด้านการต่างประเทศอีกด้วย โดยประเทศสมาชิกแสดงเจตจำนงที่จะสร้างแนวทางความร่วมมือกันในด้านการดำเนินนโยบายต่างประเทศด้วย ทั้งนี้ เป็นที่แน่นอนว่า สหภาพโซเวียตซึ่งเป็นแกนนำในการก่อตั้งองค์การสนธิสัญญาوار์ซอจะเป็นผู้มีอิทธิพลกำหนดการดำเนินนโยบายต่างประเทศของกลุ่มนี้

การก่อตั้งองค์การสนธิสัญญาوار์ซอเป็นปฏิกริยาของกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ตอบโต้การรวมตัวทางด้านการทหารของกลุ่มประเทศเสรีประชาธิปไตย คือ องค์การนาโต้ อย่างไรก็ตามผลกระทบที่ตามมา คือ ประเทศในภูมิภาคคุยโรประดับวันออกต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจของสหภาพโซเวียตมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากกองทัพของสหภาพโซเวียตอ้างข้อตกลงขององค์กรavar์ซอในการคงกองทัพของสหภาพโซเวียตและคณะที่ปรึกษาทางการทหารไว้ในประเทศสมาชิกทุกประเทศ

5. เครือรัฐเอกสารช (Commonwealth of Independent States หรือ CIS) เป็นการรวมตัวกันของรัฐจำนวน 11 รัฐ ซึ่งเคยอยู่ในสหภาพโซเวียตซึ่งจะได้แก่ รัสเซีย อาร์เมเนีย อาเซอร์ไบจาน ไบelorussia เซีย (ต่อมาเปลี่ยนเป็นเบลารุส) คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน โมลดาเวีย (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นมอลโดวา) ทาจิกistan เติอร์กmeniสถาน ยูเครน และอุซเบกistan

ทางด้านการเมือง การรวมตัวเป็นเครือรัฐเอกสารชเป็นการเข้าแทนที่สหภาพโซเวียตที่ล่มสลายไปเมื่อปลายปี ค.ศ. 1993 โดยหลักการกว้าง ๆ เครือรัฐเอกสารจะไม่มีรัฐบาลกลาง เพราะเกรงว่าการปกครองและอำนาจรวมศูนย์อยู่กับส่วนกลางนั้น จะเกิดการครอบงำอำนาจของส่วนภูมิภาคมากเกินไป ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างสาธารณรัฐกับส่วนกลาง ทุกรัฐจะเป็นอิสระและมีอิทธิปไตยเป็นของตนเอง สาธารณรัฐต่าง ๆ สามารถออกกฎหมาย และมีความสัมพันธ์กับต่างประเทศที่เป็นของตนเอง ทางด้านเศรษฐกิจ ต่างจะมีงบประมาณและหารายได้เข้าสาธารณรัฐของตนเอง

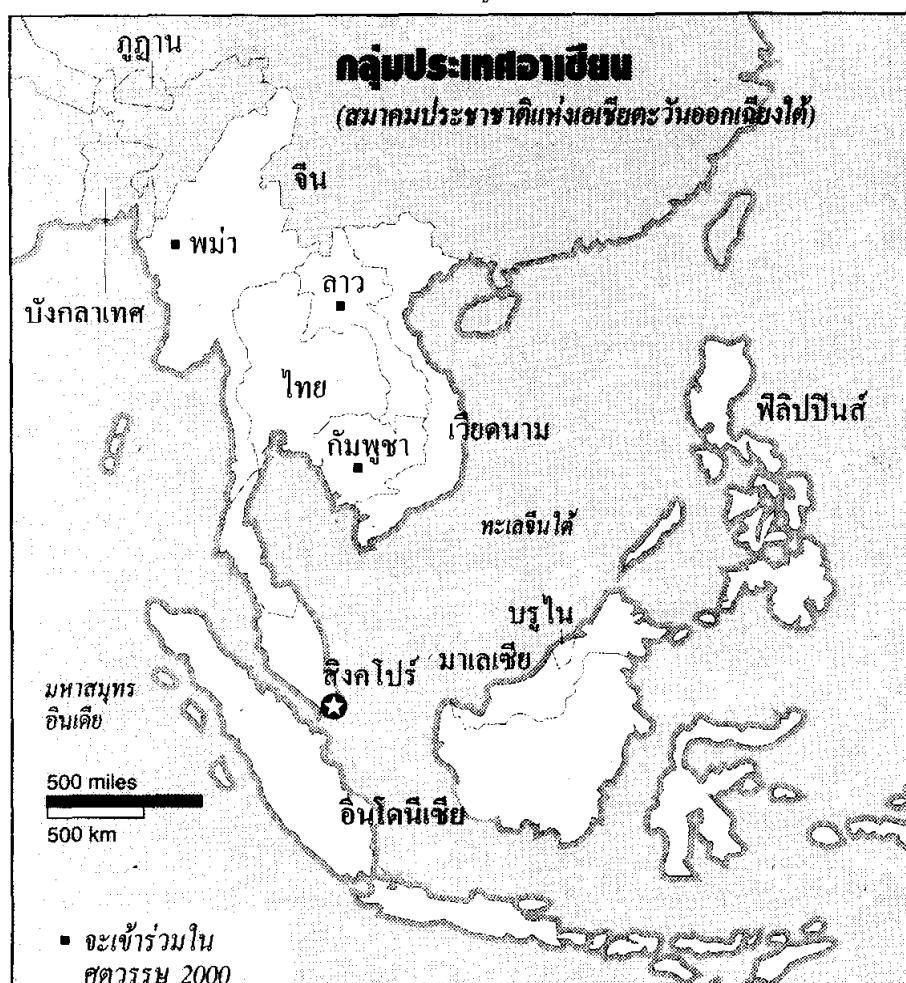
องค์การความร่วมมือของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การก่อตั้งองค์การส่วนภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในระยะแรกเริ่มได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผลมาจากการนโยบายสักดิ้นการขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์ ดังเช่นที่เกิดขึ้นในภูมิภาคคุยโรประดับวันตาก แต่ในระยะหลัง เป้าหมายขององค์การส่วนภูมิภาคในเอเชียเริ่มเปลี่ยนไป โดยจะมุ่งแสวงหาความร่วมมือทางด้านสังคมและเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกเป็นสำคัญ

1. **สมาคมอาเซียน** สมาคมอาเซียนมีชื่อเต็มว่า “สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” (Association of Southeast Asian Nations) และมีชื่อย่อว่า ASEAN หรือ อาเซียน เมื่อแรกเริ่มมีสมาชิกจำนวน 5 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย พลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ตั้งเป็นสมาคมตามปฏิญญากรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม ค.ศ. 1967 ปัจจุบันสมาชิกของสมาคมอาเซียนประกอบด้วย ไทย พลิปปินส์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน เวียดนาม พม่า ลาว และกัมพูชา

สมาคมอาเซียนก่อตั้งขึ้นเพื่อแทนที่องค์การสนธิสัญญาป้องกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ส.ป.อ.) สมาคมอาสา และสมาคมมาฟิลินโด สมาคมอาเซียนมีวัตถุประสงค์หลักดังนี้

1. เร่งรัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคม และการพัฒนาทางวัฒนธรรม
2. ส่งเสริมความร่วมมือและการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ซึ่งกันและกันระหว่างประเทศสมาชิก
3. ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค

โครงสร้างอาเซียน ประกอบด้วย

1. **การประชุมระดับรัฐมนตรี (Ministerial Meeting)** การประชุมระดับรัฐมนตรีนับเป็นองค์กรสูงสุดของอาเซียน และเป็นจักรกลที่สำคัญขององค์การ การประชุมระดับรัฐมนตรีจะกระทำทุกปี โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นปี ๆ ไป ตามเมืองหลวงของประเทศสมาชิก หรือที่อื่นใดก็ได้ตามแต่จะได้ตกลงกัน ซึ่งเจ้าของประเทศนั้น ๆ รับจะจัดเป็นเจ้าภาพ บางครั้งเกิดกรณีจำเป็นก็อาจจะมีการประชุมพิเศษได้

2. **คณะกรรมการประจำ (Standing Committee)** คณะกรรมการประจำประกอบด้วยรัฐมนตรีต่างประเทศ หรือรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศของประเทศเจ้าภาพเป็นประธานกรรมการ และเอกสารราชทูตของอาเซียนที่พำนักอยู่ ณ ประเทศเจ้าภาพเป็นกรรมการ

จำนวนที่นั่งของคณะกรรมการประจำไม่ตายตัว จะขึ้นอยู่กับขนาดของการประชุมระดับรัฐมนตรีในแต่ละครั้ง คณะกรรมการประจำเป็นผู้ปฏิบัติงานประจำของอาเซียน

3. **คณะกรรมการถาวร (Permanent Committee)** สมาชิกของคณะกรรมการชุดนี้จัดมาจากผู้อำนวยจากสาขาต่าง ๆ ของประเทศไทย คณะกรรมการชุดนี้จะทำงานตามโครงการต่าง ๆ ของอาเซียน จะให้มีข้อแนะนำต่อที่ประชุมประจำปีระดับรัฐมนตรี

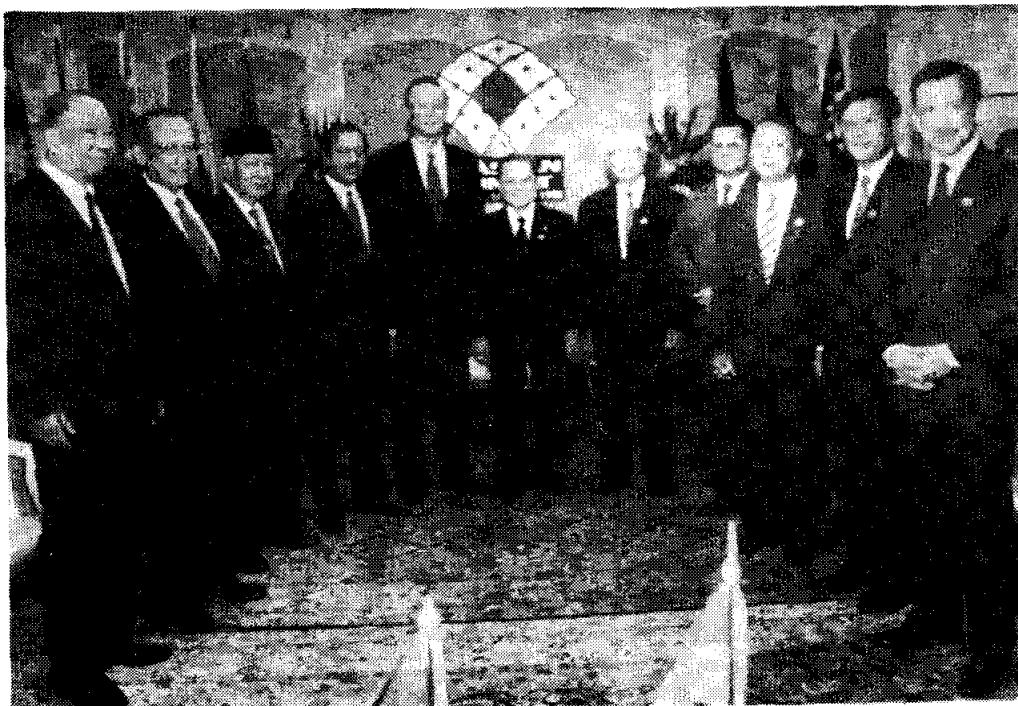
4. **สำนักงานเลขานุการอาเซียนกลาง** เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งหมด จัดเป็นหน่วยงานใหญ่ ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 1973 สำนักงานเลขานุการกลางนี้ตั้งอยู่ที่ประเทศไทย ณ กรุงเทพฯ ประเทศไทย

นอกจากหน่วยงานประจำดังกล่าวแล้ว ยังมีคณะกรรมการเฉพาะกาลอีกกลุ่มหนึ่งทำหน้าที่ดำเนินตามโครงการเฉพาะเรื่องตามโครงการอาเซียน

การประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) หน่วยงานต่าง ๆ ของสมาคมอาเซียนจะมีจัดประชุมกันเสมอ ๆ ทั้งนี้ตามทวีปของการที่เกี่ยวข้อง แต่นโยบายหลักจะขึ้นอยู่กับผลการประชุมสุดยอดอาเซียน และในระหว่างวันที่ 14-15 ธันวาคม ค.ศ. 1995 ได้มีการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 5 ที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย

2. **องค์การการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area=AFTA)** องค์การการค้าเสรีอาเซียน มีชื่อเรียกด้วยอ่าว องค์การอาฟต้า ผู้เสนอแนวคิดนำไปสู่การก่อตั้งองค์การอาฟต้า คือ นายอันันท์ ปันยารชุน อตีตนายกรัฐมนตรีของไทย ด้วยความมุ่งหวังที่จะให้องค์การอาฟต้าเป็นองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจในรูปของเขตการค้าเสรี (Free Trade Area) ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในลักษณะที่ประเทศสมาชิกจะไม่มีการเก็บภาษีศุลกากรระหว่างกัน ทั้งยังไม่มีการจำกัดโควตานำเข้าสินค้าของประเทศสมาชิกอีกด้วย ซึ่งตามข้อตกลงของอาฟต้า ในปี ค.ศ. 2003 ขึ้นบังคับต่าง ๆ ตามรูปแบบของเขตการค้าเสรีจะเริ่มบังคับใช้ และในปี ค.ศ. 2010

จะมีการบังคับใช้อำย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 2010 ก็คือระบบภาษีคุลากิจต่าง ๆ ในหมู่รัฐสมาชิกจะถูกยกเลิกไปหมดสิ้น และสินค้าประเภทต่าง ๆ จะเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรี

ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียน ณ ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ ประเทศไทย

14-15 พ.ย. ค.ศ. 1995 (พ.ศ. 2538)

ปฏิญญาการประชุมสุดยอดกรุงเทพฯ พ.ศ. 2538*

คำร่างปฏิญญาการประชุมสุดยอดกรุงเทพฯ พ.ศ. 2538 เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2538
บรรดาผู้นำชาติต่าง ๆ ในอาเซียนทั้ง 7 ประเทศ ได้แก่ สุลต่านอัลลามานาล โบลเดียห์
แห่งบรูไน ดาวดูสชาลา�. ประธานาธิบดีซูยาร์โตสาครณรัชอินโนนีซีย, นายมหาราชีร์ โนห์มหัด
นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย, พล.อ. พิเตล รามอส ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์, นายโก๊ะ จัก ตง
นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์, นายโว วัน เกียติ นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
และนายบราหาร คิลปอาชา นายกรัฐมนตรีไทย

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ประดาประมุขแห่งรัฐและหัวหน้าคณะรัฐบาลแห่งประเทศไทยสมاكสมาคม
ประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้เรงบันดาลใจจากความก้าวหน้าและความสำเร็จของ
สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีกำลังใจจากการที่เวียดนามได้เข้าเป็นสมาชิก
รายที่เจ็ดของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ลาว และกัมพูชาได้มีส่วนร่วมในการ
ประชุมในฐานผู้สังเกตการณ์ยิ่งกว่าผ่าน เมื่อบัดนี้ประเทศไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมด
เป็นภาคีสนธิสัญญาฯ ด้วยมิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งได้รับการรับรองจากองค์การสหประชาชาติโดยมติที่ประชุมสมัชชาที่ 47/53 (ปี) มีความเชื่อมั่นว่า
ในไม้ข้าสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนจะรวมประเทศไทยในภูมิภาค
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมดไว้ด้วยกัน ด้วยเหตุดังกล่าว จึงขอประกาศว่า

1. **อาเซียน** จะเร่งดำเนินการให้อาเซียนได้มีสมาชิกเป็นประเทศไทยในเอเชียตะวันออก
เฉียงใต้ทั้งหมดเมื่อย่างเข้าคริสต์ศตวรรษที่ 21

2. **อาเซียน** จะปลูกฝังและสร้างเสริมเอกลักษณ์จิตวิญญาณ และความสำนึกในความ
เป็นสมาคมอาเซียนโดยการให้ผลเมืองทั้งหลายได้มีส่วนร่วมมากขึ้น

3. **อาเซียน** จะยกระดับความร่วมมือในกิจกรรมเฉพาะด้านเพื่อให้มวลสมาชิกได้
ประโยชน์ร่วมกันอย่างทั่วถึง

4. **อาเซียน** จะดำเนินการให้มีความเป็นปึกแผ่นมั่นคงขึ้นทางด้านเศรษฐกิจโดยอาศัย
พื้นฐานจากความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิมเพื่อปรับเปลี่ยนความร่วมมือในกิจการใหม่ ๆ
และส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในเวทีระหว่างประเทศ

5. **อาเซียน** จะใช้มาตรการที่จะเพิ่มขีดความสามารถทั้งในระดับประเทศและระดับ
ภูมิภาค ให้ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
มนุษยธรรม และอื่น ๆ

*คัดลอกจาก มติชนรายวัน 16 ธ.ค 2538

6. อาเซียน จะมีบทบาทมากขึ้นในการมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือได้ ๆ ในระดับภูมิภาคและในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อเป็นการสร้างเสริมความมั่นคงและความเจริญมั่งคั่งในเอเชียและแปซิฟิก และโลก

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

7. เกี่ยวกับความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง เราได้มีความเห็นชอบร่วมกันในเรื่องต่อไปนี้

(การเพิ่มสมาชิกของอาเซียนเป็น 10 ประเทศ)

- **อาเซียน** มีความแน่นหนาที่จะรวมประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมด 10 ประเทศ ไว้ในอาเซียน โดยจะดำเนินการตามความมุ่งหมายและหลักการที่กำหนดไว้ในสนธิสัญญาว่าด้วยมิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และปฏิญญาแห่งความสماันฉันท์แห่งอาเซียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักคือ การร่วมมือเพื่อสันติภาพและแบ่งปันความมั่นคง

- **อาเซียน** จะแสวงหาทางแก้ไขกรณีพิพาทในทะเลจีนใต้ด้วยวิธีการสันติโดยเร็วที่สุด และจะดำเนินการเพื่อบังคับความขัดแย้งได้ ทั้งยังจะเสริมสร้างความร่วมมือในทะเลจีนใต้

- **อาเซียน** ขอให้คำมั่นว่าจะเร่งรัดการเจรจาจัดทำสนธิสัญญาว่าด้วยเรื่องเขตปลอดอาชญาณิวเคลียร์ในภูมิภาคให้สำเร็จโดยเร็ว เพราะจะพิทักษ์ความมั่นคงและปลอดภัยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาเซียนขอเรียกร้องให้ประเทศไทยห้ามที่ครอบครองอาชญาณิวเคลียร์ มีบทบาทที่สร้างสรรค์ในการทำให้เขตปลอดอาชญาณิวเคลียร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นความจริง

- **อาเซียน** ขอเรียกร้องต่อรัฐทั้งหลายที่ครอบครองอาชญาณิวเคลียร์ให้ดำเนินมาตรการที่เข้มงวดกว่าเดิมเพื่อลดจำนวนและจัดอาชญาณิวเคลียร์ทั้งปวง อันเป็นการปฏิบัติตามข้อผูกพันของสนธิสัญญาว่าด้วยการไม่แพร่ขยายอาชญาณิวเคลียร์ อาเซียน ขอเรียกร้องด้วยเช่นกันให้รัฐต่าง ๆ เหล่านั้นเร่งดำเนินการจัดทำสนธิสัญญาห้ามทดลองอาชญาณิวเคลียร์ที่มีผลบังคับอย่างทั่วถึงและเชื่อถือได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสันติภาพของโลก

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

8. ในด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เรากลุ่มที่จะรับรองแผนงานต่อไปนี้เพื่อย้ายการรวมตัวทางเศรษฐกิจรวมทั้งกลไกที่เกี่ยวข้อง

- **อาเซียน** จะเร่งดำเนินการเพื่อให้การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนประสบความก้าวหน้าและสัมฤทธิผลก่อนปี ค.ศ. 2003 (พ.ศ. 2546) โดยประเทศไทยจะเพิ่มรายการสินค้าที่จะจัดให้มีการลดอัตราภาษีเหลือร้อยละ 0-5 ภายในปี ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2543) และขยายรายการผลิตภัณฑ์ที่จะลดอัตราภาษีให้เหลือร้อยละ 0 ภายในปีเดียวกัน

- **อาเซียน** จะยกเลิกข้อจำกัดเชิงปริมาณและอุปสรรคการค้าที่มีใช้อัตราภาษีและกำหนดจะกำจัดอุปสรรคการค้าดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2539
- **อาเซียน** จะนำเอามาตรการทางเทคโนโลยีที่มีความชัดเจนเข้าใจได้ง่ายมาใช้ปรับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกัน และทำข้อตกลงทางทวิภาคีหรือพหุภาคีเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การค้าในภูมิภาคอาเซียน จะปฏิบัติตามโครงการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเหล่านี้โดยจะเริ่มนั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2539
- **อาเซียน** จะปรับพิกัดอัตราภาษีศุลกากรให้ได้มาตรฐานเดียวกันโดยใช้รหัสตัวเลข 8 หลัก (HS-8) และใช้การประเมินระบบราคาเกตต์ (GATT) ภายใต้ปี 2540 (ค.ศ. 1997) นอกจากนี้อาเซียน จะริเริ่มระบบซ่องพิเศษเพื่ออำนวยความสะดวกในการผ่านศินค้าภายในประเทศต่อไป
- **อาเซียน** จะกระชับสัมพันธภาพทางความร่วมมือด้านต่าง ๆ และจะไม่ละเว้นการดำเนินความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศคู่เจรจาและกับกลุ่มภูมิภาคอื่น ๆ อาทิ กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอสเตรเลียและนิวซีแลนด์ (CER) สหภาพยุโรปและเขตการค้าเสรีในเมริกาเหนือ (NAFTA)
- **อาเซียน** ตระหนักในความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญาในการค้าระหว่างประเทศ สมาชิกอาเซียนและในการค้าระดับโลก อาเซียน จะปฏิบัติตามกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในด้านทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งเป็นการยืนยันถึงความตั้งใจของอาเซียนว่าจะแสวงหาวิถีทางเพื่อกำหนดรูปแบบสิทธิบัตรอาเซียนและระบบเครื่องหมายการค้าอาเซียน
- **อาเซียน** จะดำเนินแผนปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือและการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศโดยตรง ซึ่งจะทำให้ภูมิภาคนี้เป็นที่สนใจมากขึ้นในฐานะที่เป็นศูนย์กลางการลงทุนระดับภูมิภาคทั้งปัจจุบันจะเป็นการกระตุ้นให้มีการลงทุนอย่างใหญ่ในภูมิภาคอีกด้วย
- **อาเซียน** จะกำหนดแผนความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมฉบับใหม่ ซึ่งจะให้เอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรม และจะสนับสนุนในอุตสาหกรรมที่มีพื้นฐานทางเทคโนโลยีและการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
- **อาเซียน** ขอประกันความมั่นคงและความยั่งยืนของแหล่งพลังงานโดยจะกระจายการใช้ทรัพยากรให้มีการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากร และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งนำเอาเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาใช้ อาเซียน จะดำเนินงานตามโครงการปฏิบัติระยะกลางว่าด้วยความร่วมมือด้านพลังงาน (พ.ศ. 2538-2542) โดยให้เอกชนมีส่วนร่วมมากขึ้นในด้านการลงทุนแข่งต่าง ๆ การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยจะมุ่งพัฒนาพลังไฟฟ้าเป็นสำคัญ

- อาเซียน จะให้ความสนใจเรื่องการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การรักษาทรัพยากรทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การให้บริการด้านการขนส่งและสาธารณูปโภค การอำนวยความสะดวกทางด้านระบบที่พำนักเมือง และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- อาเซียน จะดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลางโดยจะเน้นเรื่องสารสนเทศ เทคโนโลยี การเงิน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการตลาด

- อาเซียน จะเริ่มสร้างความสัมพันธ์กับหอการค้าและอุตสาหกรรมให้มั่นคงยิ่งขึ้น อันจะเป็นช่องทางให้ภาคเอกชนสามารถที่มีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในการกำหนดนโยบายและการดำเนินโครงการของอาเซียน

- อาเซียน จะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในเรื่องต่าง ๆ ทางการค้าระหว่างประเทศในเวทีระหว่างประเทศ รวมทั้งในองค์การการค้าโลก (WTO) และในกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ แห่งเอเชียและแปซิฟิก (APEC) และโดยที่นี่นโยบายด้านการเงินและเศรษฐกิจระหว่างประเทศอาจมีผลกระทบอย่างสำคัญต่อเศรษฐกิจของภูมิภาค อาเซียน จึงจะมีบทบาทอย่างเข้มแข็ง ในการกำหนดประเด็นของเรื่องต่าง ๆ ทางด้านการเงินและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

- อาเซียน จะใช้กลไกรับข้อพิพาททั่วไป ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งใด ๆ ในความตกลงทางเศรษฐกิจของอาเซียน ซึ่งในกลไกทั่วไปดังกล่าวจะมีกลไกพิเศษที่กำหนดขึ้นโดยเฉพาะสำหรับความตกลงทางเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ

ความร่วมมือในกิจกรรมเฉพาะด้าน

๙. ในสาขาความร่วมมือทางกิจกรรมเฉพาะด้านเรามีความเห็นร่วมกัน ดังนี้

- อาเซียน จะพยายามเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเทคโนโลยีตามกำลังความสามารถในระดับชาติและบนพื้นฐานความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในภูมิภาค ที่สามารถพึ่งตนเองและเป็นไปตามความต้องการของประเทศไทยสมาชิก โดยให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วม ด้วยอย่างจริงจัง

- อาเซียน จะดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาการ ซึ่งจะเป็นวิถีทางให้บรรลุเป้าหมายและคงสถานะความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

- อาเซียน จะสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมโดยการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้ภาคเอกชนได้มีส่วนร่วม เพื่อประโยชน์ของชนรุ่นหลังและเพื่อการรักษาสภาพความสมดุลของระบบนิเวศ

- **อาเซียน** จะอนุรักษ์ เก็บส่วนและส่งเสริมมรดกทางคิลปวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญอันแบ่งแยกมิได้จากชีวิตและจิตวิญญาณของประชาชนในอาเซียน และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว อาเซียนจะสร้างห้องสัมมนาเริ่มสภาวะเวทล้อมที่มีพลังโน้มน้าวให้มีการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ทางด้านวัฒนธรรมและค่านิยมของหมู่เหล่า ทั้งที่เป็นประเพณีเดิมและที่เป็นวัฒนธรรมสมัยใหม่และร่วมสมัย โดยยอมรับความคล้ายคลึงและความแตกต่างทางประเพณีของท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นขุมกำเนิดของผลงานสร้างสรรค์ทางคิลปะเหล่านั้น

- **อาเซียน** จะยกระดับทรัพยากรบุคคลโดยการลงทุนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของสถาบันการศึกษาการฝึกอบรมและวิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการถ่ายทอดวิทยาการรวมทั้งเสริมสร้างเครือข่ายของสถาบันการศึกษาฝึกอบรมให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น

- **อาเซียน** จะปลูกจิตสำนึกของความเป็นอาเซียนในหมู่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะปลูกฝังให้เยาวชนได้ตระหนักรู้ถึงจิตวิญญาณและเอกลักษณ์ที่มีอยู่ในความเป็นอาเซียน โดยใช้วิธีการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ตามความเหมาะสมทางด้านสื่อมวลชน ระบบการสื่อสาร การศึกษาและโดยการติดต่อกับประชาชนโดยตรง

- **อาเซียน** จะพยายามอย่างที่สุดเพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยการให้ความมั่นใจในความยุติธรรมในสังคม ปรับปรุงคุณภาพของการบริการทางสังคมและให้ประชาชนได้รับบริการนี้อย่างทั่วถึงและดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน

- **อาเซียน** มีภาระหน้าที่จะต้องจัดความไม่รุ่นහังสืบทอดสื้นไป และจะต้องสร้างสังคมที่ประชาชนมีการศึกษาและได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลมากขึ้น โดยมีความร่วมมือในด้านการพัฒนาการศึกษาอย่างกว้างขวางและจัดให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วถัน

- **อาเซียน** จะให้ความสนับสนุนแก่องค์การและหน่วยงานใด ๆ ทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชนในระดับชาติและระดับระหว่างประเทศ ที่สร้างสรรค์ชุมชนโดยใช้วิธีการที่เหมาะสมทางด้านการศึกษาด้วยตนเองก็ได้ว่าการศึกษาของชุมชนมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาแบบยั่งยืน

- **อาเซียน** จะส่งเสริมความมั่นคงของครอบครัวซึ่งเป็นพื้นฐานของสังคมที่มีความเข้มแข็ง เอื้ออาทรต่อกัน และมีความสามัคคี สามารถเชื่อมกับปัญหาใด ๆ ที่อาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้โดยการส่งเสริมให้เกิดค่านิยมและความผูกพันที่แน่นแฟ้นในครอบครัว รวมทั้งจัดสรรงระบบประกันและคุ้มครองเพื่อช่วยผ่อนปรนผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ

- **อาเซียน** จะดำเนินการให้สตรีได้มีส่วนอย่างเท่าเทียมและมีประสิทธิภาพในสังคมทุกด้านและทุกระดับ

- **อาเซียน** จะเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อเด็กและเยาวชน ในด้านการดำเนินชีวิต การคุ้มครอง และการพัฒนาชนชั้นรุ่นหลังนี้

- **อาเซียน** จะร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งเพื่อต่อสู้กับปัญหาการแพร่ระบาดของโรคภัยคุ้มกันบกพร่อง (เอดส์) ซึ่งรวมถึงการระดมทรัพยากรห้องมวลเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการในกรณีเร่งด่วน

- **อาเซียน** จะมีความพยายามมากขึ้นในด้านการร่วมมือเพื่อปราบปรามการค้ายาเสพติดที่ผิดกฎหมาย โดยจะให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อโครงการลดความต้องการใช้ยาเสพติด การแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ข้อมูลและข่าวสาร โดยมีวัตถุประสงค์ให้อาเซียนเป็นเขตปลอดยาเสพติด

- **อาเซียน** จะคงส่งเสริมให้ภาคต่าง ๆ ในสังคมรวมหัวองค์กรเอกชนและองค์กรอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอาเซียนที่เกี่ยวข้อง

- **อาเซียน** จะกระชับความร่วมมือด้านกิจการเกี่ยวกับระบบราชการพลเรือน เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบราชการพลเรือนในแต่ละประเทศ

ความสัมพันธ์กับประเทศไทยนอกกลุ่มอาเซียน

10. **อาเซียน** จะคงให้ความสำคัญและดำเนินกระบวนการเจรจาต่อไปกับประเทศไทย เคียงเคียง ประเทศไทยที่มีความสัมพันธ์เฉพาะด้าน และประเทศไทยเป็นเครือข่ายทางการเมือง ประโภชน์ร่วมกันเป็นพื้นฐานและปฏิบัติตัวอย่างการแสดงถึงเจตนา มั่นใจและการเป็นหุ้นส่วน ของกันและกัน

11. **ในโลกที่ต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันนี้ อาเซียน** จะยังคงมองออกไปภายนอก และจะกระชับความสัมพันธ์ที่มีอยู่กับประเทศไทยคือความร่วมมือ ในขณะเดียวกับที่จะสร้างความสัมพันธ์กับประเทศไทยอีกหนึ่ง ต่อไป

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของภูมิภาคอเมริกา

โดยสภาพภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม ประเทศไทยในอเมริกาแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ด้วยกัน ได้แก่ กลุ่มประเทศไทยในภูมิภาคอเมริกาเหนือ อเมริกากลาง และอเมริกาใต้ ในประวัติศาสตร์ยุคใหม่ กล่าวไว้ว่าสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีอิทธิพลเหนือกลุ่มประเทศภูมิภาค อเมริกาทั้งหมด การรวมตัวทางเศรษฐกิจและการเมืองของกลุ่มประเทศในภูมิภาคนี้ จึงจะมีสหัส្ដภาพอเมริกาเป็นแก่นนำ หรือมีอิทธิพลอยู่เบื้องหลัง หรือมีผลประโยชน์ผูกพันกับสหัส្ដภาพอเมริกา

แผนที่แสดงประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

แผนที่แสดงประเทศในภูมิภาคอเมริกาใต้

องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการเมืองของกลุ่มประเทศอเมริกาที่สำคัญ
มีดังนี้ คือ

1. องค์การนานาชาติอเมริกัน (Organization of American States หรือ OAS) องค์การนานาชาติอเมริกันเป็นการรวมตัวของประเทศในอเมริกาทั้งหมด วิวัฒนาการมาจากการกลุ่มสหภาพสาธารณรัฐอเมริกา (The International Union of American Republics) ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1890 วัตถุประสงค์ของกลุ่มสหภาพสาธารณรัฐอเมริกามุ่งทำงานพัฒนาและเสริมสร้างความร่วมมือกันทางด้านการค้า ถึงปี ค.ศ. 1906 กลุ่มสหภาพสาธารณรัฐอเมริกาเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า สหภาพกลุ่มอเมริกัน (Pan American Union) เต็วัตถุประสงค์ขององค์การยังคงขึ้นอยู่กับการค้าเท่านั้น ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สหภาพกลุ่มอเมริกันได้ประชุมที่เมืองเม็กซิโกซิตี ประเทศเม็กซิโก ผลจากการประชุมได้มีการเขียนสัญญาขึ้นเชื่อมโยงกันน้ำหนึ่งเดือนกันน้ำหนึ่ง ค.ศ. 1947 ค.ศ. 1948 ได้มีการประชุมกันอีกครั้งหนึ่งที่เมืองโภโนเต้า ซึ่งข้อตกลงครั้งนี้เองก่อให้เกิดองค์การนานาชาติอเมริกันขึ้น

วัตถุประสงค์หลักขององค์การนานาชาติอเมริกัน ประกอบด้วย

1. เพื่อแก้ไขปัญหาในภูมิภาค
2. เพื่อช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจและการทหารซึ่งกันและกัน ทั้งทางด้านการทหารแล้วให้ถือว่า “ชาติใดถูกกรุณาราบให้ถือว่าชาติสมาชิกของภาคีสนธิสัญญาได้ถูกกรุณาราบด้วย”
3. ต่อต้านการแพร่ขยายลัทธิคอมมิวนิสต์ วัตถุประสงค์นี้เกิดขึ้นบ้างจาก ค.ศ. 1953 เป็นต้นมา โดยมีหลักการว่า ให้ถือว่าการเข้ายึดครองหรือเข้าควบคุมสถาบันทางการเมืองของรัฐอเมริกันโดยขบวนการคอมมิวนิสต์สากล เป็นการคุกคามต่อธิปไตยและเอกสารทางการเมืองของรัฐอเมริกันทุกรัฐ และเป็นภัยต่อสันติภาพของอเมริกาทั่วโลก

ในการดำเนินการเพื่อปรับเปลี่ยนภูมิภาค และการตัตสินใจเพื่อกำหนดให้ถือเสียง 2 ใน 3 ของสมาชิกเป็นเครื่องชี้ขาด

2. ข้อตกลงการค้าเสรีแห่งอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement หรือ NAFTA) ข้อตกลงการค้าเสรีแห่งอเมริกาเหนือจะรู้จักกันโดยทั่วไปว่า องค์การนานาชาติ ประเทศสมาชิกมี 3 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโก นาฟต้าเป็นองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค ก่อตั้งขึ้นเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1994 วัตถุประสงค์หลักของนาฟต้า คือ การสร้างเขตการค้าเสรีขึ้นในภูมิภาคอเมริกาเหนือ ในข้อตกลงจะระบุรายละเอียดต่าง ๆ อาทิ การยกเลิกภาษีคุ้ลภาคร การบริหารการเงิน ข้อตกลงว่าด้วยการขนส่ง และอื่น ๆ ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า ผลของข้อตกลงจะทำให้กฎข้อบังคับต่าง ๆ ที่ปฏิบัติ

การไฟลของการค้าและการลงทุนในระหว่างประเทศสมาชิกของนาฟต้าจะอยู่ ๆ ลดลงจนกระทั่งหมดไปภายในระยะเวลา 15 ปี

ส่วนข้อผูกพันของการเป็นสมาชิกขององค์การนาฟต้ามีอยู่ว่า ประเทศสมาชิกของนาฟต้าสามารถถอนตัวออกจากข้อตกลงนาฟต้าได้ โดยต้องแจ้งให้ประเทศภาคีสมาชิกทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 6 เดือน ข้อตกลงของนาฟต้าจะส่งผลกระทบต่อประเทศเม็กซิโกค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับสมาชิกอื่น คือ สหรัฐอเมริกา และแคนาดา เนื่องจากปัจจุบันภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักของเม็กซิโกอยู่ในระดับสูงสุด

3. ความร่วมมือป้องกันทางอากาศในดินแดนภาคพื้นทวีปอเมริกาเหนือ (The North American Air Defense Command หรือ NORAD) เป็นองค์การความร่วมมือทางทหารระหว่างประเทศแคนาดา กับสหรัฐอเมริกา ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1958 มีจุดมุ่งหมายที่จะร่วมมือกันในการป้องกันภัยทางอากาศ หรือป้องกันภัยจากการโจมตีทางอากาศในบริเวณภาคพื้นอเมริกาเหนือ

สาเหตุที่นำไปสู่การเจรจาเร่วมมือป้องกันทางอากาศในดินแดนภาคพื้นทวีปอเมริกาเหนือ ระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกากับแคนาดา เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ของแคนาดา มีสภาพเป็นรัฐกันชนระหว่างสหรัฐอเมริกากับสหภาพโซเวียต ซึ่งมีเพียงช่องแคบเบริงและรัฐอะแลสกา ขวางกั้นแคนาดา กับสหภาพโซเวียตเท่านั้น ในช่วงของสงครามเย็น สหรัฐอเมริกาและแคนาดา มีความเกรงภัยการรุกรานจากสหภาพโซเวียต ประเทศทั้งสองจึงเจรจาเร่วมมือกันในการป้องกันการรุกรานทางอากาศจากสหภาพโซเวียต และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อป้องกันการแห่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคอเมริกาเหนือ

4. องค์การตลาดร่วมอเมริกากลาง (The Central American Common Market หรือ CACM) องค์การนี้ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1960 วัตถุประสงค์หลักมุ่งไปในทางเสริมสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจตามแบบอย่างขององค์การตลาดร่วมยุโรป หรือ อีอีซี รายละเอียดที่ปรากฏในข้อตกลงการก่อตั้งองค์การ ระบุถึงการจำกัดและการยกเลิกอัตราภาษีสินค้าเข้าระหว่างประเทศสมาชิก การตกลงอัตราค่าภาษีให้เท่าเทียมกัน การแลกเปลี่ยนส่งสินค้าออกและระเบียนทางด้านประกอบการเศรษฐกิจอื่น ๆ ภาคีสมาชิกขององค์การตลาดร่วมอเมริกากลาง มี 5 ประเทศ คือ คอสตาริกา กัวเตมาลา เอลซัล瓦ดอร์ ไฮนดูรัส และนิカラากัว

จากการดำเนินงานขององค์การตลาดร่วมอเมริกากลาง สินค้าที่ทำการซื้อขายกันในหมู่ประเทศสมาชิก จำนวนประมาณ 95 เปอร์เซ็นต์ ได้รับการยกเลิกภาษีเข้าระหว่างรัฐภาคีทั้งหมด ซึ่งจะมีผลทางอ้อมทำให้เกิดเสรีทางการค้ามากขึ้น นอกจากนั้น ข้อเข้มงวดกวดขันต่าง ๆ ของพิกัดอัตราภาษีคุลภาครัฐที่ได้รับผ่อนผัน โดยมีกฎหมายกำหนดไว้ร่วมกันเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการขององค์การตลาดร่วมอเมริกากลางยังมีอุปสรรคอยู่มาก เพราะประเทศสมาชิกมีผลผลิตทางเกษตรเป็นหลัก ต่างก็มุ่งขายสินค้าเกษตรให้กับประเทศอื่นๆ แต่ต่างก็มีสภาพเสียเปรียบด้านการค้ากับประเทศอื่นๆ ที่ออกองค์การ ต่างหากอยู่ในสภาพการเสียดุลย์การค้า ผลได้หรือผลเสียทางเศรษฐกิจของประเทศภาคีองค์การตลาดร่วมอเมริกากลางจึงผูกพันกับประเทศอื่นๆ ดังนั้น การวางแผนนโยบายพิกด้วยตัวเองร่วมกันจึงไม่ได้ผลเท่าที่คาดคะเนไว้ตั้งแต่แรก การดำเนินงานขององค์การจึงเป็นเพียงขั้นตอนผลประโยชน์ เพื่อที่แต่ละฝ่ายจะได้สูญเสียผลประโยชน์ส่วนตนน้อยที่สุดเท่านั้น

5. กลุ่มเศรษฐกิจเครือเบียน (Caribbean Community หรือ CARICOM) กลุ่มเศรษฐกิจเครือเบียนหรือเครือคอมมิวิชันการมาจากสมาคมการค้าเสรีเครือเบียน (Caribbean Free Trade Association) กล่าวคือ ในปี ค.ศ. 1968 ได้มีการก่อตั้งสมาคมการค้าเสรีเครือเบียน ซึ่งเป็นการรวมตัวในรูปแบบการค้าเสรี ต่อมาปี ค.ศ. 1974 ได้เปลี่ยนมาเป็นการรวมตัวในรูปแบบสหภาพศุลกากร พร้อมทั้งเปลี่ยนชื่อเป็นกลุ่มเศรษฐกิจเครือเบียน หรือ องค์การเครือคอมมิวิชัน

ประเทศสมาชิกขององค์การเครือคอมมิวิชันมีดังนี้ คือ กีانا บาร์เบโดส จาไมكا ตรินิตัดโตนาโก และรวมทั้งเกาเล็กเกาน้อยต่าง ๆ ในทะเลเครือเบียน

จุดมุ่งหมายหลักขององค์การคือ การยกเลิกภาษีศุลกากรรายในกลุ่มประเทศสมาชิก

6. สมาคมการค้าเสรี拉ตินอเมริกา (The Latin American Free Trade Association หรือ LAFTA) สมาคมนี้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปในชื่อองค์การแล福特้า จัดว่าเป็นองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจอีกองค์การหนึ่งในภูมิภาคอเมริกาใต้ ก่อตั้งขึ้นเมื่อต้นปี ค.ศ. 1960 ซึ่งเป็นปีเดียวกันกับการก่อตั้งองค์การตลาดร่วมอเมริกากลาง

วัตถุประสงค์ขององค์การแล福特้า คือ มุ่งหวังจะสร้างเขตการค้าเสรีของสินค้าอุตสาหกรรม และสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจในหมู่สมาชิก ทั้งนี้สนับสนุนให้มีการแข่งขันและก้าวเดินได้โดยสะดวก มั่นคง และกว้างขวาง จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ขององค์การแล福特้ามิได้ระบุลักษณะของการทำข้อตกลงร่วมกันของประเทศสมาชิกในด้านหนึ่งด้านใดเป็นเฉพาะ อาทิ ไม่มีการทำหนดเรื่องอัตราภาษีศุลกากรดังเช่น องค์การตลาดร่วมยุโรป หรือ องค์การตลาดร่วมอเมริกากลาง

สมาชิกขององค์การแล福特้ามี 11 ประเทศ คือ อาร์เจนตินา โบลิเวีย บราซิล ชิลี โคลัมเบีย เอกวาดอร์ เม็กซิโก 巴拉圭 บลู บลูวาย และเวเนซุเอลา

นโยบายการค้าเสรีขององค์การแล福特้าส่งผลให้ปริมาณการค้าขยายระหว่างประเทศสมาชิกเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม องค์การนี้ก็ประสบกับอุปสรรค ทำนองเดียวกันกับอุปสรรค

ที่เกิดขึ้นกับองค์การตลาดร่วมอเมริกากลาง อุปสรรคสำคัญที่องค์การแล福特้าต้องประสบ คือ ความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างภาคีสมาชิกประเทศต่าง ๆ ด้วยกันเอง ซึ่งสิ่งนี้สืบเนื่องมาจากการไม่สมดุลทางการพัฒนาในกลุ่มสมาชิก ข้อวิตก คือ ประเทศสมาชิกที่มีการพัฒนาสูง เช่น บรัสเซล เน็กซิโก จะเป็นฝ่ายที่กอบโกยผลประโยชน์ส่วนมากไปเสีย หากสมาชิกที่มีการพัฒนาในระดับต่ำกว่ามาร์เวน หรือโอนอ่อนตามการตกลงยกเลิกกำหนดเพียงภาษีเข้าหรือมาตรการอื่น ๆ จะนั่น ประเทศสมาชิกที่มีการพัฒนาอยู่ในระดับต่ำมักจะลังเลใจ ที่จะยอมรับนโยบายการค้าเสรีตามข้อตกลงร่วมกันเสมอ การทำข้อตกลงร่วมกันจึงประสบผลเฉพาะช่วงแรกของการก่อตั้งสมาคมเท่านั้น นอกจากนั้นแล้ว การร่วมทำการตกลงมักล้มเหลวเป็นส่วนใหญ่

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของภูมิภาคօอสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก

ภูมิภาคօอสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิกมีประเทศที่สำคัญ 2 ประเทศ คือ օอสเตรเลียและนิวซีแลนด์ บทบาททางการเมืองระหว่างประเทศของประเทศห้องจะมีทั้งในรูปแบบของการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม และรูปแบบของการดำเนินนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศโดยลำพังเพียงประเทศเดียว

1. เครือจกรภาพอังกฤษ (The British Commonwealth) ทั้งประเทศօอสเตรเลียและนิวซีแลนด์ต่างเป็นอดีตประเทศอาณานิคมของอังกฤษ และเมื่อได้อิกราชแล้ว ต่างก็มีฐานะเป็นสมาชิกของเครือจกรภาพอังกฤษ การรวมตัวกันของ “เครือจกรภาพอังกฤษ” เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๑๙๔๒ ประเทศที่เป็นสมาชิก ได้แก่ ประเทศอิกราชต่าง ๆ ที่ในอดีตเคยอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ หรือ เคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษมาก่อน แต่ก็มิได้มีการบังคับให้เข้าเป็นสมาชิกของเครือจกรภาพอังกฤษ การเข้าเป็นสมาชิกจะเป็นไปโดยความสมัครใจ และจะลาออกจากเมื่อใดก็ได้ ด้วยเหตุนี้ จึงมีหลายประเทศเหมือนกันที่มิได้เป็นสมาชิกของเครือจกรภาพ เช่น พม่า ไอล์แลนด์ ซูลาเวซี เป็นต้น ในขณะนี้มีสมาชิกของเครือจกรภาพอังกฤษอยู่ 49 ประเทศ ซึ่งตัวเลขก็จะเปลี่ยนไปได้อีกตลอดเวลา

จุดประสงค์ในการรวมกลุ่มของเครือจกรภาพอังกฤษก็เพื่อความเป็นปึกแผ่นทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ในด้านการเมือง อังกฤษต้องการให้บรรดาประเทศสมาชิกยอมรับองค์ประมุขของอังกฤษ เป็นประมุขของบรรดาประเทศสมาชิก ส่วนในด้านเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมการทำการค้าระหว่างกัน มีการเจรจาตกลงลดกำหนดเพียงภาษีระหว่างบรรดาประเทศสมาชิก ซึ่งมีผลให้ประเทศสมาชิกสามารถซื้อสินค้าที่ผลิตจากบรรดาประเทศสมาชิกได้ถูกกว่าสินค้าที่ผลิตจากประเทศภายนอก

ลักษณะการรวมกลุ่มประเทศเครือจักรภพไม่มีแบบแผนมากนัก เป็นการรวมตัวกันแบบสมอスマากกว่าการรวมแบบองค์การ

2. สนธิสัญญาความมั่นคงระหว่างอสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา หรือ ANZUS) องค์การแอนช์สกอตติ้งชีน เมื่อปี ค.ศ. 1951 ภาคีสมาชิกมีทั้งหมด 3 ประเทศคือ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา วัตถุประสงค์หลักขององค์การคือ เพื่อการป้องกันร่วมกัน เพื่อรักษาสันติภาพและความมั่นคงใน “เขตครุฑวงของภาคีหรือดินแดนที่เป็นเกาะภายในเขตของตนในแปซิฟิก หรือต่อ กองทัพเรือ หรือเครื่องบินสาธารณะในแปซิฟิก”

องค์การแอนช์สกิดขึ้นจากการเจรจาร่วมมือกันของประเทศที่มีทั้งทางภูมิศาสตร์ คลIMATE ได้แก่ประเทศไทยจากที่ว่าคามิริกา ประเทศออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์จากที่วีปปอสเตรเลีย สำหรับอสเตรเลียและนิวซีแลนด์มีความต้องการร่วมทำสัญญากับสหรัฐอเมริกา เพราะต้องการให้ผู้รกราน (ถ้ามีขึ้น) ได้เห็นว่า ประเทศตนนั้นมีได้อยู่โดยเดียวในเขตแปซิฟิก ส่วนสหรัฐอเมริกานั้น การดำเนินนโยบายเป็นสมماชิกในองค์การแอนช์สเป็นผลพวงจากนโยบายปิดล้อมคอมมิวนิสต์ และเพื่อแสดงความเป็นมหาอำนาจในเขตแปซิฟิก

อย่างไรก็ตาม นับจาก ค.ศ. 1989 เป็นต้นมา สหรัฐอเมริกามีเรื่องไม่ลงรอยกับนิวซีแลนด์ ในกรณีที่นิวซีแลนด์ไม่ยินยอมให้เรือระดิตอาวุธปرمณของสหรัฐอเมริกาเข้าเทียบท่าเรือของตน และนิวซีแลนด์ได้ปฏิเสธที่จะยอมรับพันธกรณีตามกฎติกาสนธิสัญญาแอนช์ส

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของภูมิภาคแอฟริกา

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของภูมิภาคแอฟริกา. จะมีความหลากหลายคุณภาพเมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอื่นของโลก ปัจจัยสำคัญสืบเนื่องจากที่วีปแอฟริกาเป็นแหล่งที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองสูง กล่าวคือ ช่วงเวลา ก่อนที่สังคมโลกครั้งที่ 2 จะอุปถัมภ์หรือก่อน ค.ศ. 1939 พื้นที่ในทวีปแอฟริกาส่วนใหญ่ตกลอยู่ภายใต้การครอบครองของประเทศในภูมิภาคยุโรป จะมีสภาพเป็นอาณา尼คமของอังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สเปน หรือเบลเยียม แต่ช่วงเวลานับจากการสิ้นสุดของสังคมโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา รัฐในทวีปแอฟริกาจะทยอยได้รับเอกสารซึ่งโดยสันติวิธี และโดยการสู้รบ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศในทวีปนี้จึงมีขั้นตอนตามลำดับ จึงเป็นการยากที่จะกล่าวโดยสรุปถึงแนวโน้มทั่วไปของลักษณะการรวมตัวทางเศรษฐกิจและ การเมืองได้ ห้องค์การส่วนภูมิภาคที่เกิดขึ้นก็อาจจะมีการซ้ำซ้อน หรือเปลี่ยนแปลงไปจากที่เกิดการก่อตั้งขึ้นระยะแรก ๆ

แผนที่แสดงประเทศในทวีปแอฟริกา

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของทวีปแอฟริกาจะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ลักษณะที่หนึ่ง จะเป็นรูปองค์การความร่วมมือทั้งทวีป เช่น องค์การเอกภาพแอฟริกัน ลักษณะที่สอง จะเป็นรูปแบบองค์การความร่วมมือระดับภูมิภาคภายในทวีปแอฟริกา เช่น องค์การประชาคมเศรษฐกิจของแอฟริกาตะวันตก เป็นต้น

1. ลัทธิแพนแอฟริกัน (Pan-Africanism) ลัทธิแพนแอฟริกัน เป็นลัทธิชาตินิยมที่เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนของทวีปแอฟริกานั่นเอง ลัทธินี้จึงมิใช่เป็นของใหม่ของคริสต์ศตวรรษที่ 20 แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมานานแล้ว

ลัทธิแพนแอฟริกันมุ่งเน้นการสร้างความเป็นรัฐเดียวของชาวแอฟริกันทั้งหมด จะไม่มีการแบ่งแยกด้านลัทธิความเชื่อ ศาสนา ผู้พันธุ์ สับสนุนการสร้างลักษณะเด่นของความเป็นชาวแอฟริกัน เช่น เชื่อในคริสต์ศาสนาที่มีรูปแบบเฉพาะของชาวแอฟริกัน ไม่ใช่รูปแบบของ

ชาวยุโรป ชาวแอฟริกันจะต้องรักษาวัฒนธรรม และสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ของตนไว้อย่างดีที่สุด เรียกร้องให้ชาวแอฟริกันในต่างแดน (ในสหรัฐอเมริกา) กลับมาทวีปแอฟริกาเพื่อหลักหนี้ความทุกข์ทรมานซึ่งที่ถูกกดดันจากคนผิวขาว

จากลักษณะดังกล่าวมาข้างต้น ลัทธิแพนแอฟริกันจึงมีใช่องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจ หรือการเมือง หรือวัฒนธรรม แต่เป็นความรู้สึกชาตินิยมที่ก่อตัวเป็นขบวนการของความร่วมมือของชาวแอฟริกัน โดยมีกลุ่มชาวแอฟริกันที่มีการศึกษาดีเป็นผู้นำขบวนการ และได้มีการจัดประชุมแพนแอฟริกันขึ้นรวมทั้งหมด 6 ครั้ง ระหว่าง ค.ศ. 1900-1945 ประเต็นสำคัญในการประชุมคือ เน้นการให้ชาวแอฟริกันเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองอาณานิคมแอฟริกา และเรียกร้องอิสรภาพ ปลดแอกจากการเป็นอาณานิคม เป็นเป้าหมายสุดท้าย

2. การประชุมรัฐเอกราชแอฟริกัน (Conference of Independent African States หรือ CIAS) เป็นการประชุมครั้งแรกของประเทศที่เป็นเอกราชในทวีปแอฟริกา ประเทศที่เข้าประชุมมีจำนวน 8 ประเทศ คือ เอธิโอเปีย กานา ไลบีเรีย สีเบีย โมร็อกโก ชูดาน แทนซี และสหสาธารณรัฐอาหรับ การประชุมมีขึ้นที่เมืองอัมการา ประเทศกานา เมื่อเดือนเมษายน ค.ศ. 1958 ผลจากการประชุมดังกล่าวันนี้ ได้มีการตกลงกันที่จะสถาปนากลไกสำหรับการปรึกษาหารือและการร่วมมือกัน

เดือนมิถุนายน ค.ศ. 1960 ได้มีการจัดการประชุมขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ที่เมืองแออดดิสอาบaba ประเทศเอธิโอเปีย ครั้งนี้มีรัฐเอกราชแอฟริกันเข้าร่วมประชุมเพิ่มขึ้นเป็น 11 ประเทศ และอีก 5 ติดตามที่กำลังจะได้อิกราช ที่ประชุมเสนอแนะให้มีการสถาปนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจแอฟริกา ให้จัดตั้งธนาคารเพื่อการพัฒนา และธนาคารเพื่อการค้า ทว่าข้อเสนอแนะจากที่ประชุมยังมิหนำจะดำเนินการให้เป็นรูปธรรมก็เกิดการแตกแยกของกลุ่มรัฐแอฟริกันเสียก่อนในปี ค.ศ. 1961 ทุกอย่างที่เคยเจรจาในที่ประชุมจึงจากหายไป

3. องค์การเอกภาพแอฟริกัน (Organization of African Unity หรือ OAU) องค์การเอกภาพแอฟริกันหรือโอแอyu-เป็นองค์การส่วนภูมิภาคที่ใหญ่ และมีความสำคัญมากที่สุดในภูมิภาคแอฟริกา ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1963 มีสมาชิกทั้งหมดรวม 30 ประเทศ ซึ่งก็คือรัฐเอกราชเกือบทั้งหมดในเวลานั้น ยกเว้นเฉพาะสหภาพแอฟริกาใต้และโรดีเซียเท่านั้น

ต่อมาใน ค.ศ. 1976 องค์การเอกภาพแอฟริกันได้มีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น สมาชิกขององค์การนี้มีรวมทั้งสิ้นเป็น 47 ประเทศ

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของภูมิภาคตะวันออกกลาง

องค์การความร่วมมือที่สำคัญในภูมิภาคตะวันออกกลาง มีดังนี้

1. สันนิบาตอาหรับ (League of Arab States : The Arab League) องค์การสันนิบาตอาหรับจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1945 (พ.ศ. 2488) ประกอบด้วยสมาชิก 22 ประเทศ คือ แอลจีเรีย บาร์เรน จีบูติ อียิปต์ อิรัก จอร์เจน คูเวต เลบานอน ลิเบีย มอริตาเนีย มอร็อกโก อิราน ปาเลสไตน์ กาตาร์ ชาอดีอาระเบีย โอมาน ซีเรีย ตูนิเซีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เยเมน และโคลومเบีย สันนิบาตอาหรับมีจุดมุ่งหมายสร้างความร่วมมือด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ คมนาคม เป็นสื่อกลางขัดข้อขัดแย้งในโลกอาหรับ และทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการต่อรองกับอิสราเอล เมื่อครั้งมีกรณีพิพาทเกิดขึ้นทั่วราชอาณาจักรในปี ค.ศ. 1970

อื่น ในปี ค.ศ. 1979 (พ.ศ. 2522) องค์การได้ประกาศขึ้นอียิปต์ออกจากเป็นสมาชิกภาพเนื่องจากอียิปต์ได้ไปเชิญลัญญาลงบศึกกับอิสราเอล แต่อียิปต์ก็ได้กลับมาเป็นสมาชิกสันนิบาตอาหรับอีกครั้งหนึ่ง ในปี ค.ศ. 1989 (พ.ศ. 2532)

2. องค์การสนธิสัญญาป้องกันตะวันออกกลาง (Central Treaty Organization : CENTO)

จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1955 (พ.ศ. 2498) พัฒนามาจากสนธิสัญญาเบกกาเดด (Treaty of Bagdad) องค์การสนธิสัญญาป้องกันตะวันออกที่เรียกว่าCENTO มีวัตถุประสงค์เพื่อต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ในพื้นที่ตะวันออก แต่สมาชิกขององค์การประกอบด้วยประเทศในเขตตะวันออกกลางเพียงบางประเทศเท่านั้น ประเทศสมาชิกผู้ก่อตั้งคือตุรกีและอิรัก ต่อมามีสมาชิกเพิ่มขึ้น คือ อังกฤษ ปากีสถาน และสหรัฐอเมริกา องค์การเซ็นโตถูกจัดตั้วอยู่ในค่ายการเมืองเสรีประชาธิปไตย ปัจจุบันองค์การนี้ล้มเลิกไปโดยปริยาย เนื่องจากไม่มีภัยคุกมีวนิส楚รุกราน และระบาดหลังเกิดความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกากับบางประเทศในตะวันออกกลาง

3. องค์การประเทศผู้ส่งน้ำมันเป็นสินค้าออกหรือโอเปค (Organization of Petroleum Exporting Countries : OPEC)

ประเทศไทยเริ่มการก่อตั้งองค์การโอเปค ได้แก่ ประเทศไทย อิรัก ในวันที่ 10 - 14 กันยายน ค.ศ. 1960 ได้มีการประชุมขึ้นที่กรุงเบกกาเดด ประเทศไทยเข้าร่วมประชุม มี 5 ประเทศ คือ เวเนซุเอลา ชาอดีอาระเบีย คูเวต อิรัก และอิหร่าน ผลจากการประชุมครั้งนี้ได้มีการจัดตั้งองค์การโอเปคขึ้น โดยมีที่ตั้งขององค์การระหว่างรัฐบาลของประเทศสมาชิกที่กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย และได้จดทะเบียนกฎหมายที่ก่อตั้งโอเปคนี้ไว้กับสำนักเลขานุการ องค์การสหประชาชาติ เมื่อ ค.ศ. 1962 (พ.ศ. 2505) ด้วย หลังจากนี้จะมีประเทศผู้จำหน่ายน้ำมันอื่นๆ ขอเข้าร่วมเป็นสมาชิกด้วย สมาชิกร่วมทั้งสิ้น 13 ประเทศ คือ แอลจีเรีย กานา กาตาร์ ชาอดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และเวเนซุเอลา (ค.ศ. 1992 เอกวาดอร์ประ日正式ออกจากสมาชิกภาพ)

ขบวนการบริหารงานขององค์กรโอบเปคประกอบด้วยหน่วยงาน 4 หน่วยงาน กล่าวดีอือ

1. ศูนย์กลางที่สำคัญที่สุดในประเทศไทย

ศูนย์กลางที่สำคัญที่สุดในประเทศไทย คือ ศูนย์กลางการบริหารงานของประเทศ ที่มีอำนาจเต็มในการตัดสินใจในเรื่องนโยบายต่างๆ ตลอดจนการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ ซึ่งต้องการเสียงรับรองจากสมาชิกเก่าเพียง 3 ใน 4 ก็สามารถใช้ได้ แต่ประเทศผู้นำต้องตั้งหัวหน้า อันได้แก่ เวเนซุเอลา ชาติอาหรับเมีย คูเวต อิรัก และอิหร่าน เป็นผู้มีอำนาจใช้สิทธิ์อย่างเดียว

2. คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการบริหารเป็นกลุ่มตัวแทนของประเทศสมาชิก โดยประเทศสมาชิกต่างมีสิทธิ์ส่งผู้แทนได้ประเทศละ 1 ท่าน คณะกรรมการบริหารทำหน้าที่ด้านบริการขององค์กร เป็นผู้จัดส่งข่าวต่างๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ของน้ำมันในตลาดโลกให้แก่ประเทศสมาชิกทำการวิจัยปัญหาต่างๆ ทั้งในด้านการตลาดและการนำเทคโนโลยีแบบใหม่มาใช้ในอุตสาหกรรม น้ำมันและสังข้อมูลให้กับประเทศสมาชิก การบริหารงานของคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยประธานคณะกรรมการ (วาระละ 1 ปี) เลขาธิการ (วาระละ 2 ปี) และคณะกรรมการ

3. คณะกรรมการธุรกิจ เว็บไซต์ที่เสนอคำแนะนำแก่ประเทศสมาชิกและบริษัท น้ำมันต่างๆ

4. ศาลยุติธรรม เป็นผู้ห้ามและปรับปรุงค่าปรับเกี่ยวกับกรณีพิพาทของประเทศสมาชิก

การเพิ่มอำนาจและอิทธิพลขององค์กรโอบเปคในกิจการอุตสาหกรรมน้ำมัน

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1964 (พ.ศ. 2507) เป็นต้นมา ประเทศเจ้าของบ่อห้ามที่สั่งกัดองค์กรโอบเปคได้ดำเนินหลายประการ ในการจะเข้าควบคุมการกำหนดราคาน้ำมันดิบ การเข้าถือหุ้นในกิจการชุดเจาห้ามให้มากขึ้น โดยมีการประชุมเพื่อต่อรองหลายครั้งด้วยกัน จนกระทั่งถึงวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) ปรากฏว่ารัฐบาลของประเทศชาติอาหรับเมีย สาธารณูปถัมภ์ และคูเวต ถือกรรมสิทธิ์ในกิจการอุตสาหกรรมน้ำมันถึงร้อยละ 51 ส่วนประเทศไทยเจ้าของบ่อห้ามนี้ ได้เพิ่มสิทธิ์และหุ้นส่วนในอุตสาหกรรมน้ำมันในประเทศไทยของตน เช่นกัน ยิ่งกว่านั้น ประเทศผู้ผลิตน้ำมันเหล่านี้ยังมีนโยบายที่จะใช้น้ำมันและวางแผนห้ามประโภช์ทางการเมือง มิใช่แต่เพียงจะใช้น้ำมันเป็นเครื่องมือและวางแผนห้ามประโภช์ทางการค้าแต่เพียงประการเดียวดังเช่นสมัยก่อน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ เหตุการณ์พิพาทระหว่างสหราชอาณาจักรกับอิหร่าน กรณีตัวประกันและพระเจ้าชาห์ เมื่อ ค.ศ. 1979 (พ.ศ. 2522) สมาชิกของกลุ่มโอบเปคหลายประเทศได้ประกาศลดการผลิตน้ำมันดิบของตนเองจนถึงขีดที่มีผลให้เกิดการขาดแคลนน้ำมันในตลาดโลก และยังระงับการขายน้ำมันให้แก่บริษัทน้ำมันของสหราชอาณาจักร หรือการเพิ่มราคาน้ำมันดิบตามใจชอบ ดังนี้เป็นต้น ซึ่งการกระทำของประเทศผู้ผลิตน้ำมันดังกล่าวได้ส่งผลให้เกิดการผันผวนของตลาดน้ำมันอย่างไม่คาดฝัน เพราะมิได้เป็นไปตามวางแผนทางการค้า ซึ่งมีผลทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้นอย่างรุนแรงในระยะทศวรรษที่ 1970

4. องค์การประเทศอาหรับผู้ส่งน้ำมันเป็นสินค้าออก (Organization of Arab Petroleum Exporting Countries หรือ OAPEC)*

องค์การนี้ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 9 มกราคม ค.ศ. 1968 (พ.ศ. 2511) เป็นอีกองค์การหนึ่งของกลุ่มประเทศผู้ส่งน้ำมันเป็นสินค้าออก มีสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรีย บาร์เบรี อียิปต์ อิรัก คูเวต ลิเบีย กานา ชาด อาระเบีย ซีเรีย และสาธารณรัฐอาหรับเอมิเรตส์ จะปรากฏว่าสมาชิกส่วนใหญ่ขององค์การโอเอpecจะเป็นสมาชิกขององค์การโอเปคด้วย มีเพียง 3 ประเทศ คือ บาร์เบรี อียิปต์ และซีเรีย ซึ่งมีได้อยู่ในกลุ่มโอเปค แต่เป็นสมาชิกขององค์การโอเอpec

จุดมุ่งหมายของการก่อตั้งองค์การโอเอpecในระยะแรกคล้ายคลึงกับการก่อตั้งองค์กรโอเปคคือ ต้องการจะเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรม ที่ควรจะได้ผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในแผ่นดินของตน ในปี ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) องค์การประเทศอาหรับผู้ส่งน้ำมันเป็นสินค้าออกได้กระทำการเพื่อเรียกร้องสิทธิ กล่าวคือ

1. จะทำการยืดกิจการของบริษัทน้ำมันเข้าเป็นของรัฐ หรือมีชนน์จะพยายามมีสิทธิถือหุ้นในบริษัทน้ำมันอย่างน้อยร้อยละ 51
2. มีส่วนร่วมในการกำหนดราคาน้ำมัน
3. เรียกร้องให้บริษัทน้ำมันแบ่งผลประโยชน์ให้ตนเลี้ยงใหม่ (ซึ่งจะมีผลให้ประเทศเจ้าของบ่อน้ำมันมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิม)

องค์การความร่วมมือระดับนานาชาติ

นอกจากองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของภูมิภาคแล้ว ยังมีองค์การความร่วมมือระดับนานาชาติ ซึ่งเป็นความร่วมมือของกลุ่มประเทศที่ลังกัดภูมิภาคต่างกัน

1. กลุ่มอำนาจที่สาม (Third Force)

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง โลกได้แบ่งออกเป็นสองค่ายการเมือง ได้แก่ ค่ายเสรีประชาธิปไตยกับค่ายคอมมิวนิสต์ ประมาณทศวรรษที่ 1950 ได้เริ่มมีปฏิกริยาตอบโต้ การแสดงความเป็นผู้นำของสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต พลังการเมืองระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในระยะตั้งก่อนนี้ อาจเรียกว่า “กลุ่มอำนาจที่สาม”

* สมาชิกของทั้งองค์การ OPEC และองค์การ OAPEC จะเป็นสมาชิกกลุ่มเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุนี้ คำประกาศเกี่ยวกับอุตสาหกรรมน้ำมันขององค์กรหนึ่งองค์กรใดในสององค์การที่กล่าวมาจึงเป็นผลบังคับใช้ได้เมื่อกัน

กลุ่มอำนาจที่สาม เป็นพลังของการต่อรองทางการเมืองระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศที่มีแนวความคิดที่ต้องการจะเป็นอิสระจากกลุ่มที่มีประเทศอภิมหาอำนาจเป็นผู้นำอยู่ดังจะเห็นได้จากแนวคิดเพื่อรวมตัวทางการเมือง หรือการรวมตัวทางการเมืองต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกล่าวคือ

1.1 กลุ่มประเทศโลกที่สาม (The Third World) คำว่า "โลกที่สาม" เป็นคำศัพท์ที่บัญญัติขึ้นใหม่ หมายถึง บรรดาประเทศที่กำลังพัฒนา (Developing Countries) เป็นประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและระดับการครองชีพในขั้นต่ำ ยังต้องพัฒนาตนเอง และยังต้องการความช่วยเหลือจากประเทศที่ถือว่าเจริญแล้ว* ซึ่งประเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่จะได้รับเอกสารหลังสัมมารถกู้เงินที่ 2 ตามสถิติของปี ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) ประเทศกำลังพัฒนามีจำนวนทั้งหมด 126 ประเทศ ตั้งกระจายอยู่ในทวีปต่าง ๆ 3 ทวีป ได้แก่ เอเชีย แอฟริกา และอเมริกาใต้ มีประชากรรวมทั้งสิ้นประมาณ 2.8 พันล้านคน มีเนื้อที่ของประเทศรวมกันมากกว่าครึ่งหนึ่งของพื้นที่โลก ทางด้านการเมือง กล่าวได้ว่า กลุ่มประเทศโลกที่สาม ไม่อยู่ในสังกัดค่ายเสรีประชาธิปไตย หรือค่ายคอมมิวนิสต์โดยเด็ดขาด ถึงแม้ว่าจะมีหลายประเทศแสดงออกให้เป็นที่ประจักษ์ว่าได้สังกัดค่ายการเมืองของโลกแล้ว เช่น เอธิโอเปีย แต่ในหลาย ๆ กรณี กลุ่มประเทศโลกที่สาม ได้พยายามแสดงตัวเป็นกลาง โดยถือนโยบายไม่ผูกไว้ฝ่ายใด

กลุ่มโลกที่สามมีบทบาทต่อการเมืองระหว่างประเทศในยุคที่สังคมยังดำเนินอยู่กล่าวคือ ในปี ค.ศ. 1946 นายกรัฐมนตรีอินเดีย เยาวหราล เนห์รู ได้ประกาศนโยบายของอินเดียว่า อินเดียจะไม่ยอมร่วมมือกับชาติใดทั้งสิ้น (มีนัยหมายถึง สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต) หากยังคงการร่วมมือทางการทหาร ด้วยคำอธิบายว่า การสังกัดเป็นพันธมิตรกับค่ายการเมืองได้จะทำให้ขาดความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายหรือดำเนินการตามนโยบายของประเทศได้

เนห์รู ได้ประกาศใช้นโยบายต่างประเทศโดยถือหลักปัญจคีลซึ่งมีสาระ 5 ประการ คือ

1. เคราะฟในการบูรณะพทางดินแดนและอธิปไตยของกันและกัน
2. ไม่รุกรานกัน
3. ไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน
4. ยอมรับในความเท่าเทียมและส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมกัน
5. อยู่ร่วมกันโดยสันติ

* ความเข้าใจที่ว่ากลุ่มประเทศโลกที่สาม ยืนประเทศที่ยากจนดูจะไม่ถูกต้องนัก เพราะส่วนมากของประเทศของกลุ่มนี้มีความร่ำรวยมาก เช่น ประเทศไทยมีภาคตะวันออกกลางที่มีน้ำมันเป็นทรัพยากร

การประกาศจุดยืนนโยบายการเมืองระหว่างประเทศของอินเดียในครั้งนี้ ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากอิทธิพลทางประเพณี ได้แก่ อินโดเนเซีย ศรีลังกา พม่า (เมียนมาร์) กัมพูชา ลาว อียิปต์ และยูโกลาเวีย จึงเท่ากับว่าค่ายการเมืองที่สาม หรือกลุ่มโลกที่สามได้เกิดขึ้น

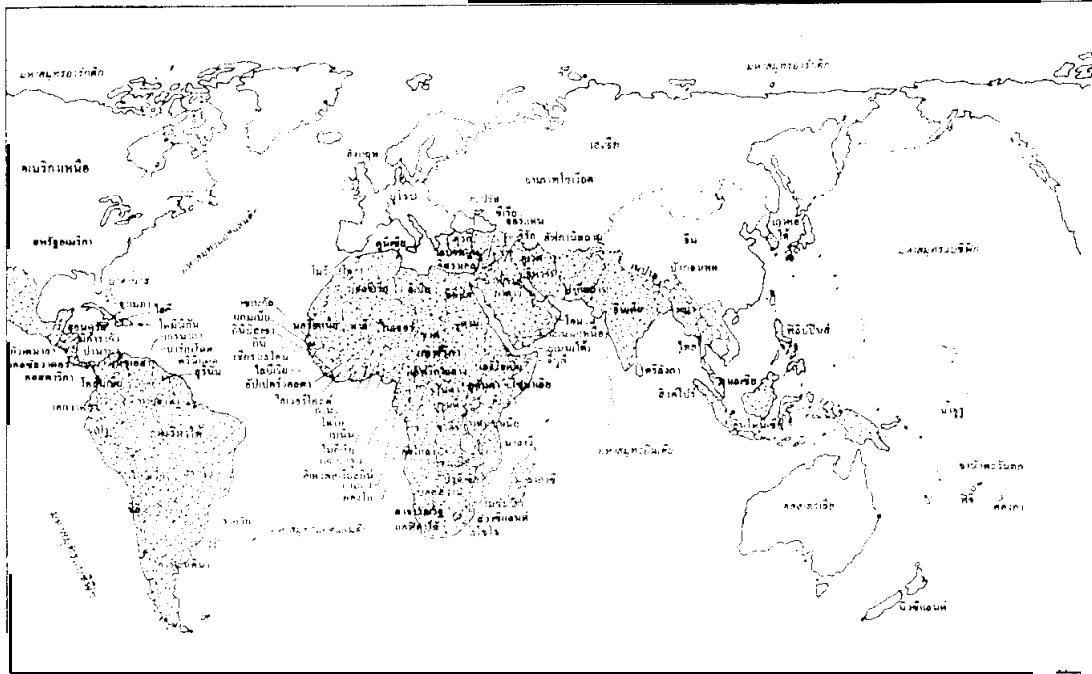
การผนึกกำลังของกลุ่มโลกที่สามเกิดขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1954 โดยได้มีการจัดประชุมอย่างเป็นทางการขึ้นที่ประเทศอินโดนีเซียในระหว่างวันที่ 18 - 20 เมษายน ของปีดังกล่าว การประชุมครั้งนี้มีเชื่อว่า การประชุมบันดุง (Bandung Conference) หรือการประชุมแอฟโร-เอเชียน ครั้งที่ 1 (Afro-Asian I) ประเทศที่ส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมครั้งนี้มี 28 ประเทศ คือ จีน ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย พิลิปปินส์ ไทย พม่า เวียดนามเหนือ เวียดนามใต้ ลาว กัมพูชา เนปาล อิรัก ลิเบีย อียิปต์ เลบานอน ซีเรีย อินเดีย ศรีลังกา ปากีสถาน อัฟغانิสถาน ชาวด์อาระเบีย จอร์เจตัน อิหร่าน ตุรกี กานา เอธิโอเปีย ไอลีเรีย ชูดาน ผลจากการประชุมบันดุงปรากฏ ในถ้อยคำลงชื่อมีสาระสำคัญบางประการ กล่าวคือ

1. จะเคารพสิทธิมนุษยชนและเคารพต่อจุดมุ่งหมายขององค์การสหประชาชาติ
2. จะเคารพต่อธิปไตยและนูรณะภาพทางดินแดนและทุกเชื้อชาติ
3. รับรองความเสมอภาคของทุกประเทศ
4. เรียกร้องให้ระงับข้อพิพาทด้านๆ โดยสันติวิธี โดยให้สอดคล้องกับกฎบัตรสหประชาชาติ
5. ต่อต้านการล่าอาณานิคมทุกรูปแบบ
6. มุ่งลดความตึงเครียดระหว่างประเทศ

ประเทศที่เข้าร่วมอยู่ในกลุ่มโลกที่สามจะมีพื้นฐานทางประวัติศาสตร์การเมืองและสถานภาพการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ปัจจุบันของขณะนั้นคล้ายคลึงกันอย่างมาก อาทิ

1. เดятกเป็นอาณานิคมมาก่อน มีลักษณะเป็นประเทศเกิดใหม่
2. มีสถานภาพทางการเมืองภายในประเทศไม่มั่นคงนัก มีรัฐประหารหรือปฏิวัติหลายครั้ง
3. เป็นประเทศยากจนและมีความล้าหลังทางเทคโนโลยี

ประเทศกลุ่มโลกที่สามมีบทบาทมากขึ้นในระดับการเมืองระหว่างประเทศของช่วงเวลาหลัง ค.ศ. 1970 เป็นต้นมา

กลุ่มประเทศโลกที่สาม

1.2 กลุ่มแอฟโฟร-เอเชียน (Afro-Asian) กลุ่มแอฟโฟร-เอเชียนประกอบด้วย ประเทศในภูมิภาคแอเชียและแอฟริกา มีความต้องการจะถ่วงดุลอำนาจของทั้งกลุ่มเสรี ประชาธิปไตยและกลุ่มคอมมิวนิสต์ จุดมุ่งหมายของการกระทำเป็นเพื่อใจต่อการแสดง อิทธิพลทั้งของสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต มิใช่เป็นการต่อต้านในเรื่องลักษณะเมือง กลุ่มแอฟโฟร-เอเชียนถูกเรียกว่ากือชื่อหนึ่งว่ากลุ่มผิวไม่ขาว (Non-White)

ประเทศที่พยายามทำตัวเป็นผู้นำของกลุ่มแอฟโฟร-เอเชียน

1.2.1 กลุ่มประเทศอาหรับ ได้มีความพยายามจะก่อตั้งสันนิบาตอาหรับ (Arab League) ขึ้นในปี ค.ศ. 1945 โดยมีประธานาธิบดีนัสเซอร์ของอียิปต์เป็นผู้นำสำคัญ

1.2.2 ประเทศอินเดีย ได้แก่ การดำเนินการของนายกรัฐมนตรีเนรูห์

1.2.3 ประเทศอินโดนีเซีย ได้แก่ การดำเนินการของประธานาธิบดีซูร์กานโน ในปี ค.ศ. 1955 (พ.ศ. 2498) มีการประชุมของกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาในเอเชียและแอฟริกาที่บันดุง

1.2.4 ประเทศจีนคอมมิวนิสต์

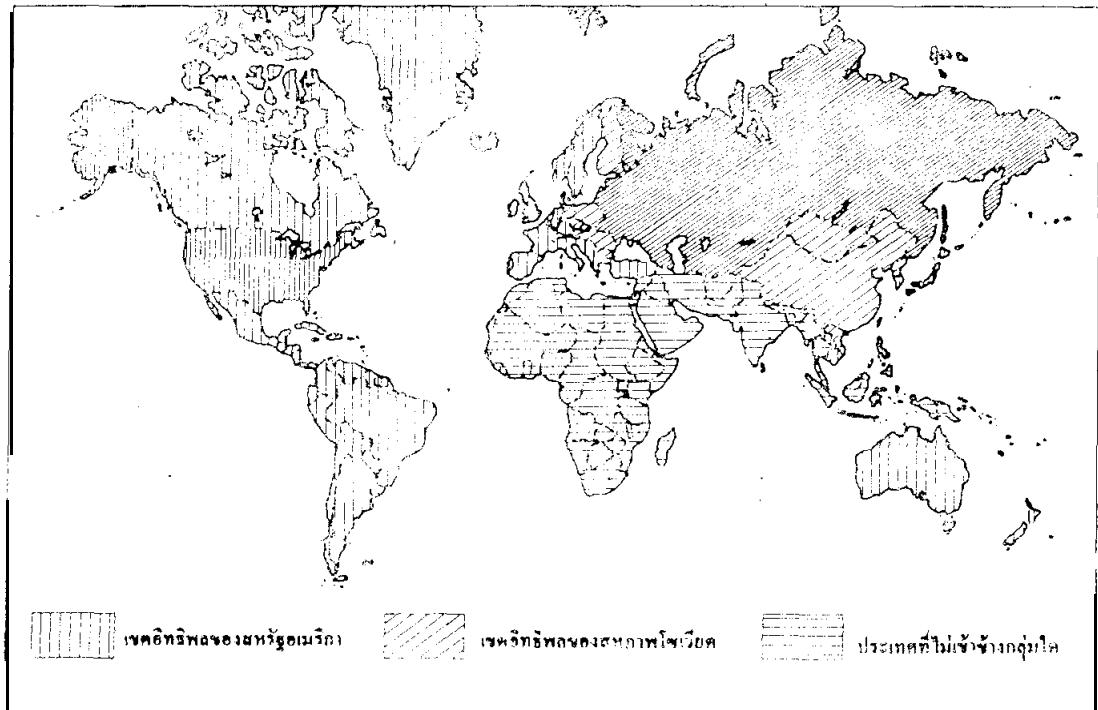
1.2.5 ประเทศญี่ปุ่น

1.3 กลุ่มไม่ผูกไว้ฝ่ายใด (Non-Aligned Movement : NAM) การก่อตั้งกลุ่มประเทศไม่ผูกไว้มีจุดมุ่งหมายให้เป็นกำลังที่สาม เพื่อถ่วงดุลอำนาจของสองประเทศอภิมหาอำนาจ ซึ่งแบ่งฝ่ายเป็นค่ายตะวันตกับค่ายตะวันออก ขบวนการไม่ผูกไว้ฝ่ายใดมีจุดเริ่มต้นจากการประชุมเพื่อความเป็นอันเดียวกันของเยอรมันและแฟรงก์ฟรุต ที่เมืองบันดุง ประเทศไทยในเดือนตุลาคม ปี ค.ศ. 1955 (พ.ศ. 2498) และดำเนินต่อไปอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 1961

ค.ศ. 1961 (พ.ศ. 2504) ได้มีการประชุมสุดยอด (summit) ของกลุ่มประเทศไม่ผูกไว้ฝ่ายใดซึ่งเป็นครั้งแรกที่กรุงเบลเกรด นครหลวงของประเทศยูโกสลาเวีย โดยมีผู้นำร่วมประกอบด้วย ประธานาธิบดีตีโต้แห่งยูโกสลาเวีย ประธานาธิบดีสเซอร์เบห์อีปิป์ และนายกรัฐมนตรีเหรอท์แห่งอินเดีย (ปัจจุบันบุคคลทั้งสามได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว) การประชุมครั้งแรกนี้มีประเทศเข้าร่วมประชุมเพียง 25 ประเทศ ซึ่งกล่าวได้ว่าขบวนการไม่ผูกไว้ฝ่ายใดยังไม่เป็นที่นิยม หรือเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายนัก อย่างไรก็ตาม กลุ่มไม่ผูกไว้ฝ่ายได้ได้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ปรากฏว่าใน ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) สมาชิกของกลุ่มนี้เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติถึง 86 ประเทศ กลุ่มประเทศอาเซียนก็สังกัดอยู่ในกลุ่มนี้ด้วยเช่นกัน เมื่อเทียบจากจำนวนสมาชิกองค์การสหประชาชาติแล้ว ก็นับว่ากลุ่มไม่ผูกไว้ฝ่ายได้มีเสียงข้างมาก ในองค์การสหประชาชาติ ถึง ค.ศ. 1995 (พ.ศ. 2538) กลุ่มไม่ผูกไว้ฝ่ายได้มีจำนวน 114 ประเทศ กลุ่มไม่ผูกไว้ฝ่ายได้ได้มีการจัดประชุมสุดยอดทุกระยะ 8 ปี ปัจจุบันกลุ่มนี้ได้จัดประชุมสุดยอดมาแล้ว 12 ครั้ง

อุดมการณ์ของกลุ่มไม่ผูกไว้ กลุ่มไม่ผูกไว้ต้องการวางแผนตัวเป็นกลาง ต้องการความเป็นอิสระจากอิทธิพลของห้ามหาอำนาจอเมริกาและสหภาพโซเวียต ห้ายังมีนโยบายต่อต้านลัทธิอาณานิคมและจักรวรรดินิยม อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากสภาวะสงบความเย็นลีอนเนาโร ไบ ในปลายทศวรรษที่ 1990 ทำให้ของกลุ่มประเทศไม่ผูกไว้ฝ่ายได้เปลี่ยนแปลงไปด้วย อาทิ จากการประชุมสุดยอดครั้งที่ 9 และครั้งที่ 10 ที่ประชุมได้พยายามปรับปรุงยุทธศาสตร์และการดำเนินการใหม่ กล่าวคือ หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าทางการเมือง และให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ตลอดจนความร่วมมือทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

* สมาชิกของกลุ่มไม่ผูกไว้ จะสังกัดอยู่ในกลุ่มโลกที่สามด้วย ด้วยเหตุนี้จึงมักทำให้เข้าใจสับสนว่า กลุ่มไม่ผูกไว้ กับกลุ่มโลกที่สามเป็นกลุ่มการเมืองเดียวกัน

2. กลุ่ม จี-7 (Group of Seven : G-7) กลุ่ม จี-7 เป็นกลุ่มประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลก ซึ่งประกอบด้วยประเทศต่าง ๆ ดังนี้ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมนี (แต่เดิมคือเยอรมันตะวันตก) และแคนาดา การรวมกลุ่มเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1975 โดยเป็นผลพวงมาจากการประชุมสุดยอดทางเศรษฐกิจของโลกในปีตั้งก่อตั้ง แต่ในการประชุมครั้งแรกนี้ประเทศที่เข้าร่วมประชุมมีเพียง 6 ประเทศ ประเทศที่มิได้เข้าร่วมด้วยได้แก่แคนาดา แคนาดาเข้าร่วมประชุมด้วยในปี ค.ศ. 1977 เป็นต้นมา การประชุมสุดยอด (summit) ของกลุ่ม จี-7 มีขึ้นทุกปี โดยประเทศสมาชิกจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ

กลุ่ม จี-7 แสดงบทบาทของการเป็นผู้นำโลก การประชุมในช่วงทศวรรษ 1990 จะมีเนื้อหาแสดงออกถึงความสนใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลก ไม่ว่าด้วยบทบาทจำกัด อุปเพียงเรื่องของเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว อาทิ ในการประชุมกลุ่ม จี-7 ครั้งที่ 21 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน ค.ศ. 1995 ที่ประเทศแคนาดา ที่ประชุมได้แต่งตั้งเอนาร์มณ์ที่ต้องการเห็นความร่วมมือของโลกในยุคใหม่ สนับสนุนมาตรการที่จะช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้กับองค์การสหประชาชาติมากยิ่งขึ้น ส่วนในการประชุมกลุ่มประเทศ จี-7 ครั้งที่ 23 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน ค.ศ. 1997 ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลจากการประชุมครั้งนี้ทางด้านการเมืองได้มีการเรียกร้อง

ให้สังคมโลกมั่นคงในประชาธิปไตย ย้ำเรื่องสิทธิและเสรีภาพ กล่าวคือ เรียกร้องให้จีน คอมมิวนิสต์จัดการเลือกตั้งในເກະຍ່ອງກົງເມື່ອໄດ້ຮັບຄືນຍ່ອງກົງມາຈາກອັງກຸນ ເຮັດວຽກໃຫ້ຮູບພາລົມເຮັດຈາກກົບຝ່າຍດ້ານ ວັບປະກັນຄວາມປລອດວັຍຂອງນາງອອງໜານ ທູ້ຈີ ຜູ້ນໍາຝ່າຍດ້ານ ພຣັນມັກທັງເຮັດວຽກໃຫ້ກຸລຸມຄາເຊີຍໃຫ້ໂຍບາຍກົດດ້ານຮູບພາລົມທ່ານພົມ ຖາງດ້ານສັງຄົມ ກຸລຸມ ຈີ-7 ສັນບສັນນູກການທຳມ "ໂຄລນິ້ງ (Cloning)" ມັງຢູ່ທົ່ວໂລກແນ່ການຕ່ອສູ້ກັບໂຄຮະນາດ ໄທ້ຄວາມໜ່ວຍເຫຼືອທາງການເງິນແກ່ຢູ່ເຄຣນໃນການປິດຕາຍໂຮງປົງກົຮນີ້ໄຟຟ້ານິວເຄລີ່ຽ່ຮ່ອຮົມໂນບີລ ເປັນຕົ້ນ

3. ກຸລຸມຄວາມຮ່ວມມືອທາງເສດຖະກິຈເອເຊີຍ-ແປປີພິກ (Asia-Pacific Economic Cooperations : APEC) ອົງຄໍາການເອັປີກທີ່ອກລຸມຄວາມຮ່ວມມືອທາງເສດຖະກິຈເອເຊີຍ-ແປປີພິກ ເກີດຂຶ້ນເມື່ອປຸລາຍປີ ດ.ສ. 1989 (ພ.ສ. 2532) ຜູ້ຮົມຄວາມຄິດກ່ອຕັ້ງຄື ນາຍບົ້ນ ສີວົດ ນາຍກັງສູ-ມັນຕົ້ນຂອງອອສເຕຣເລີຍ ໂດຍໄດ້ຮັບການສັນບສັນນູກສຫຼຸອເມັນຕົ້ນ ເຮັດວຽກປະເທດທີ່ເຂົ້າຮ່ວມເປັນສົມາຊີກຂອງອົງຄໍາການດັ່ງກ່າວນີ້ມີຈຳນວນ 12 ປະເທດທ່ານີ້ນ ຄື ອອສເຕຣເລີຍ ນຽວໃນ ເຄນາດາ ອິນໂດນີເຊີຍ ຢູ່ປຸ່ນ ມາເລເຊີຍ ນິວໜີແລນດ໌ ພິລິບປິນລ໌ ສິງຄົມປົກ ແກ້າຫລືໃຕ້ ສຫຼຸອເມັນຕົ້ນ ແລະໄທຍ ສ່ວນປະເທດທີ່ອູ່ຢູ່ແກ້ມືກົມືກາຄເອເຊີຍ-ແປປີພິກອີກຈຳນວນ 21 ປະເທດມີໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມດ້ວຍ

ວັດທຸປະສົງຄົກທັກຂອງອົງຄໍາການເອັປີມີ 2 ປະກາງ ຄື

1. ການສັງເລີມການຄ້າເສີບແບບພຸງກາດ ແລະສັງເລີມຮະບບການຄ້າກາຍໃຫ້ແກທ໌ (ປັ້ງຈຸບັນອົງຄໍາການຄ້າໂລກ)

2. ປະສານໂຍບາຍເສດຖະກິຈທີ່ມີພື້ນຖານຈາກກູມືກາຄຮ່ວມກັນໃນສ່ວນທີ່ໄມ້ໄດ້ອູ່ກາຍໃຫ້ຮະບບການຄ້າຂອງແກທ໌

ການກ່ອຕັ້ງອົງຄໍາການເອັປີປະຍະແຮກມີອຸປະກອດເຫັນ ກລາວຄື ກຸລຸມປະເທດທີ່ເຊີຍ ມອງເຫັນວ່າເປັນອົງຄໍາການທີ່ຫຼັ້າອັນກັບອົງຄໍາການຂອງກຸລຸມ ທີ່ອິນໂດນີເຊີຍມີຄວາມຄິດລືກ່າ ວ່າ ສົມາຊີກເອັປີທີ່ເປັນປະເທດທ່ານຈາກທາງເສດຖະກິຈ ອັນໄດ້ແກ່ ສຫຼຸອເມັນຕົ້ນ ແລະຢູ່ປຸ່ນ ຈະກໍາວເຂົ້າມີບທບາກມາກວ່າອິນໂດນີເຊີຍ ເປັນຕົ້ນ ອຍ່າງໄຮັກຕາມ ອົງຄໍາການເອັປີກີດຂຶ້ນຍ່າງເປັນທາງການ ຕ່ອມາໄດ້ມີການຮັບສົມາຊີກໃໝ່ເພີ່ມຂຶ້ນອີກ 6 ປະເທດ ຄື ສາທາລະນະປະຊຸມປະຊຸມປິດຕາຍປະຊາຊົນຈິນ ຍ່ອງກົງ ເັກືໂຄ ປະປັບປຸງກົງທີ່ໄຕ້ຫວັນ ແລະຫີ່ລື

4. ອົງຄໍາການຄ້າໂລກ (World Trade Organization : WTO) ເປັນສາບັນການຄ້າຮ່ວງປະເທດ ເກີດຂຶ້ນຕາມຂໍອຕກລົງໃນການປະຊຸມປະເທດສົມາຊີກຂອງແກທ໌ (GATT) ເມື່ອວັນທີ 15 ຊັນວາຄມ ດ.ສ. 1993 ແຕ່ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງຢ່າງເປັນທາງການເມື່ອວັນທີ 15 ເມສາຍນ ດ.ສ. 1994 ອົງຄໍາການຄ້າໂລກມີສານກາພເປັນອົງຄໍາການຮ່ວງປະເທດເໜືອນກັບສາທາລະນະໂລກ (World Bank) ທີ່ອັກອົງກຸນການເງິນຮ່ວງປະເທດ (IMF) ວັດທຸປະສົງຄົກໃນການຈັດຕັ້ງອົງຄໍາການຄ້າໂລກ ຄື ມູນໝາຍທີ່ຈະຜູ້ດູກການດໍາເນີນການດໍາເນີນການຄ້າເສີບຂອງໂລກໃຫ້ມີປະລິຫຼາມການມັກຂຶ້ນ

ขอบข่ายหน้าที่การทำงานขององค์การค้าโลกถูกกำหนดไว้ดังนี้

1. บริหารงานและวางแผนแบบงาน เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามข้อตกลงขององค์การค้าโลก
2. ทบทวนนโยบายการค้าของประเทศต่าง ๆ
3. ร่วมมือกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารโลก เพื่อดำเนินนโยบายไปในแนวทางที่สอดคล้องกัน

ผู้บริหารสูงสุดขององค์การค้าโลกคือประธานขององค์การค้าโลก โดยจะมาจากการได้รับเลียงสนับสนุนหรือฉันหมายติจากสมาชิกหัวหน้า ส่วนการดำเนินการต่าง ๆ เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการและคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นไปอย่างอิสระ ไม่ตกลอยู่ภายใต้คำแนะนำหรืออิทธิพลของประเทศใด การลงมติองค์การค้าโลกจะใช้มติแบบเลียงเอกฉันท์ตามกฎหมายแก้ที่ปี ค.ศ. 1947 กรณีที่เสียงลงมติไม่เป็นเอกฉันท์ให้ยึดถือคดีคะแนนเสียงข้างมาก ในปี ค.ศ. 1996 องค์การค้าโลกมีสมาชิกรวม 124 ประเทศ นับจากปี ค.ศ. 1996 ประเทศไทยเป็นประเทศลูกหลานจีนได้สมควรเข้าเป็นสมาชิกขององค์การค้าโลกด้วย แต่ถึงปี ค.ศ. 1999 ความพยายามดังกล่าวของจีนยังไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ กล่าวกันว่าเป็นเพราะสหรัฐอเมริกาดำเนินนโยบายขัดขวางไว้ อนึ่ง กลางปี ค.ศ. 1999 องค์การค้าโลกประสบปัญหาความขัดแย้งในการเลือกประธานผู้สมควรแห่งขัน 2 คน คือ นายไมค์ มูร์ (Mike Moore) จากประเทศนิวซีแลนด์ และนายคุณชัย พานิชภักดี จากประเทศไทย ทางทัศคดีคะแนนเสียงสนับสนุนก้าวไปกัน

บรรณานุกรม

- เชิดชาญ เหล่าเหล้า. กลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด. กรุงเทพฯ : โอดีียนสโตร์, 2522.
- “_____”. อาเซียน. กรุงเทพฯ : โอดีียนสโตร์, 2522.
- อนุ แก้วโภกาล. อเมริกาเหนือ ลาตินอเมริกา. กรุงเทพฯ : ชาติเศรษฐกิจ, 2536.
- “_____”. แอฟริกา. กรุงเทพฯ : ชาติเศรษฐกิจ, 2536.
- ประทุมพร วัชรสสกี้ยร. พฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของประเศคยุโรปตะวันออก : ปัญหาและการวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- อรณี นวลสุวรรณ. การก่อตั้งประชาคมยุโรป. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- “_____”. บทบาทของประเทศโลกที่สามในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

Willis, F.R. **Europe in the Global Age : 1939 to the Present**. N.Y. : Harper and Row, 1968.

“European Union : Who Cares About Apathy ?” Time. Vol. 143 No. 24 June 13, 1994

“Trade : Replacing Gatt” Time. Vol. 144 No. 7 August 15, 1994.

“War of the Worlds” Time. Vol. 144 No. 1 July 4, 1994.